

2020. április

diéta

válogatás a legjobb diáklapokból

a facebookon is!

**E-BAY,
AMAZON, ALI
MIZU AZ ONLINE
PIACTEREKEL?**

**ÖLTÖZKÖDÉS,
STILUS,
SZEMÉLYISÉG**

**KÉT KEREKEN
BIZTONSÁGBAN**

VECSEI H. MIKLÓS

„Színésznek lenni kiváltság és fontos feladat,
de ritkán példaképhez”

NAGY DIÁK BŰNMEGELŐZÉSI TESZT 3.

MEGHOSSZABBÍTVAI!

Mit jelent a cyberbullying? Ki a nomofóbiás?
Mit jelent az online világban a flaming?
Van megoldásod arra, ha valakit a neten bántalmaznak?
Felismered azokat a helyzeteket, amikor
veszélybe kerülhetsz?

Teszteld magad! Töltsd ki a DUE Médiahálózat ingyenes,
online tesztjét **2020. június 15-ig** a www.diakbunmegelozesiteszt.hu
oldalon. A **fődíj** egy-egy fantasztikus **kétszemélyes utazási utalvány**,
amit a **járvány elmúltával** bevéltethsz, a **második** díjak pedig
profi kamerával felszerelt **okostelefonok**.

Töltsd ki a tesztet és nyerd meg a díjakat!

RÉSZLETEK ÉS TESZTKITÖLTÉS

www.diakbunmegelozesiteszt.hu

A kényelmes az új Gucci

Március 16-ával életbe lépett a kormány azon döntése, ami előírja a diákok távoktatását. Habár úgy tűnhet, ez csak a köz- és felsőoktatást érinti, de igazából hatással van az egész országra és a gazdaságára. Ha a gyerekek nem mennek iskolába – főleg a 14 év alatti korosztály –, akkor a szülők kénytelenek otthon maradni velük home office-ban, hiszen a veszélyeztetett nagyszülőkre most nem lehet bízni a gyerekeket. A sok otthonmaradás kiesést eredményez főként azoknál a vállalatoknál, amik termelése nem megoldható az alkalmazottak otthonából. Csak képzeljük el, milyen lehet távközművesnek lenni, és e-mailban továbbítani a megrendelőnek az elkészült téglafalakat, esetleg házépítő szimulátorral játszani óránként 1500 forintért. Egyszerre hat szürreálisnak és meglepően valóságosnak a mai helyzet kellős közepén.

Rengeteg embert bocsátanak el világszerte a bevételek csökkenése miatt, ami lassanként a koronavírus gazdasági válsághoz vezet.

Elég ijesztő, hogy már az euró is túllépte a 380 forintos határértéket, de ne izguljunk, mert még az infláció előtt mindenki bevásárolt vécépapírból, és egy pékség havi lisztigényét tárolta el a kamrában. Valószínűleg a filmekből ismert apokaliptisz-jeleneteket is túlélne az emberiség annyi raklap konzervvel, amennyit az elmúlt hónapban raktároztak el a megvesztett vásárlók. Újabbán állandó jelenséggé vált, hogy ha nem nyitáskor jelensz meg az élelmiszerboltok ajtajában, akkor esélyed sincs friss zöldséggel haza érni.

Mindközben virázzani látszik az online áruházak piaca, és mivel sok ember otthon lóg az interneten, így könnyebben célba érnek a célzott hirdetések is. Az elmúlt napokban nálunk is napról napra derül ki az algoritmusoknak köszönhetően, hogy milyen konyhai gépekkel nem rendelkezőnk még, amik megkönyvíthatnák a karantén-mindennapokat, néhány azóta már fellelhető a mi polcainkon is.

A fizetéscsökkentések és a kirúgások ellenére a kereskedelmi ágazat nem látszik a víruspánik vesztesének. Egyedül a ruha iparban – a kereskedelmi ágazatot nézve –, van látható hanyatlás, hiszen senki nem vesz ruhát magának otthonra. A 2020-as tavaszi divattrend az otthonka és a pörkölt foltos póló lett lyukas mackónadrággal. A kényelmes lett az új Gucci, maximum a felső ruházatunk elegáns, ha éppen fontos videóhívást várunk.

Mindenki reménykedik benne, hogy minél korábban véget ér a járvány – lehetőleg még a nyár előtt minden diák imádságára. Ehhez viszont az kell, hogy felelősségteljes polgárokként otthon maradjuk. Ne (csak) magadért maradj otthon, hanem a családtagjaidért, a szeretteidért, a barátaidért, akiket mind veszélynek teszel ki, ha most nem bírsz megülni otthon.

#MARADJOTTHON

(Szalai Boglárka)

IMPRESSZUM • DUE Tallózó – Válogatás az ország diáklapjaiból

A DUE Médiahálózat és a DUE Médiaügynökség havilapja • 2020. április, XXII. évfolyam, 4. szám • Lapmenedzser: Zala Orsolya • Főszerkesztő: Szalai Boglárka • Áprilisi szerzőink: Bihari Bernadett Luca, Bodor Julcsi, Bogdán Noémi, Lami Krisztofer, Lendvai Martin, Molnár Blanka, Novák Henrietta, Pap Rebeka, Szalai Boglárka, Vadász Viola, Zachariás Zsuzsanna • Kiadja a DUE Produceri Iroda Kft. és a Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesülete • Levelezési cím: 1583 Budapest, Pf. 14. • Telefon/fax: +36 1 222 8213 • Hirdetésvétel: DUE Médiaügynökség, 1148 Budapest, Őrs vezér tere 11. • Tel.: +36 1 220 5844 • E-mail: due@due.hu • Honlap: www.due.hu • A DUE Tallózó olvasható az interneten is: www.duetallozo.hu

Nyomdai előkészítés: ArtCentrum • Nyomda: Pauker Nyomda • Nyilvántartási szám: 3.4.1/891/1999 • ISSN 1585-5201 • Megjelenik évente nyolcszor. • A lapot a DUE Médiaügynökség terjeszti ingyenesen a DUE Rádió Országos Iskolarádió Hálózatának 350 iskolájában, és további 500 oktatási intézményben. • A DUE Médiahálózat az oktatási diáklapok beküldő szerkesztőségei automatikusan hozzájárulnak az utánpótlásért, a cikkek rövidítéséhez, stílizálásához. • Az iskolatársakból átvett publikációk tartalmáért a DUE Tallózó nem vállal felelősséget.

MATESZ
print-audit
Kiadványunk példányszámát
a Matesz hitelesíti
auditált adatok, hiteles média
<http://www.matesz.hu>

IZGALMAS DÖNTŐVEL ZÁRULT AZ IDEI NAGY DIÁK PÉNZÜGYES TESZT

Balogh László, a Pénzügyminisztérium pénzügypolitikáért felelős helyettes államtitkárának köszöntője

NAGY VERSENYSELLEM LAKOZIK A MÉG CSAK 19 ÉVES TOPERCER PÉTER TATABÁNYAI DIÁKBAN, AKI FIATAL KORA ELLENÉRE MÁR HÉT PÉNZÜGYI VERSENYEN VAN TÚL. LEGUTÓBBIT, A MÁRCIUS ELEJÉN ZÁRULT NAGY DIÁK PÉNZÜGYES TESZTET MEG IS NYERTE 13 EZER JÁTÉKOST MAGA MÖGÉ UTASÍTVA.

A második alkalommal meghirdetett Nagy Diák Pénzügyes Teszt középdöntője és a döntője március 6-án zajlott a Pénzügyminisztériumban, ahol szerte az országból 150 fiatal gyűlt össze, hogy összemérjék pénzügyes tudásukat. A pénzügyek iránti érdeklődés felkeltését célul kitűző Nagy Diák Pénzügyes Teszt első, online fordulójában egy 20 kérdésből álló kvízt kellett kitölteni. Ezen minden érdeklődő próbára tehetette ismereteit, persze csak a 14-20 év közötti fiatalok kaptak lehetőséget a továbbjutásra. A legsikeresebb tesztkitöltők közül a verseny második, már személyes jelenlétet kívánó fordulójába a legjobb 150 fiatal érkezett a Pénzügyminisztérium József nádor téri épületébe.

A kétfordulós megmérettetés során először szintén egy kérdéssort kellett megoldani a versenyzőknek, majd a legjobb 12 játékos bizonyíthatta tudását egy színpadi kvíz keretében. Már a döntőbe jutás is sok izgalmat tartogatott, mert ötös holtverseny alakult ki, de csak 12-en juthattak a döntőbe, ezért az azonos pontszámot elérő öt játékos külön is megmérkőzött egymással. Az izgalmak azonban ezzel nem értek véget, hiszen a legjobbak közé a tavalyi pénzügyes teszt győztese, Csahóczi Máté Benedek is bekerült,

de a címzés ezúttal elmaradt. Az idei versenyt a tatabányai Topercer Péter nyerte, a második helyen a budapesti Bátyi Bátor Béla végzett, a képzletbeli dobogó harmadik fokára pedig a tatabányai Kecskeméti Zoltán állhatott.

A dobogósok nyereségét – többek közt egy-egy okostelefont – Balogh László pénzügypolitikáért felelős helyettes államtitkár adta át, de a szervezők és támogatók jóvoltából számos különdíjban is részesültek a versenyzők. A Pénzügyminisztérium műemléki védettségű pénztártermében zajló játék legfiatalabb résztvevője a 14 éves Oláh Vince volt, aki a Magyar Bankszövetségtől egy tablettát kapott. A Diákhitel Központ Zrt. értékes különdíját is kisorsolták. A legtöbb diák – szám szerint 19 – a Hunyadi János Középiskola Soproni Szakképzési Centrumából érkezett a középdöntőre, az iskola a Magyar Biztosítók Szövetsége (MABISZ) jóvoltából egy laptopot nyert.

A döntőbe jutott versenyzők egy-egy, Varga Mihály pénzügyminiszter aláírásával ellátott névre szóló elismerő oklevelet is átvehettek. A 2. Nagy Diák Pénzügyes Tesztet a Pénzügyminisztérium, a Diákhitel Központ, a MABISZ és a Pénziránytű Alapítvány támogatásával a DUE Médiahálózat

Dr. Kovács Levente, a Magyar Bankszövetség főtitkára a legfiatalabb játékos díját adja át

szervezte. A szervezők szándéka szerint a játékos program révén egyre több fiatalhoz jut el a pénzügyek ismeretének fontossága és jelentősége. A mostani verseny és sok más hasonló kezdeményezés egyre tudatosabb diákokat, vagyis leendő felnőtteket és szülőket nevel.

FOTÓ: POZSONYI ZITA

150 diák vett részt a középdöntőben

Nagy Diák Pénzügyes Teszt

Petur András játékmester Vecsei H. Miklóssal beszélget

A MABISZ különdíját Lambert Gábor, a MABISZ kommunikációs vezetője adta át a nyertes iskolának

A SIKER TERMÉSZETRAJZA A NAGY DIÁK PÉNZÜGYES TESZT GYŐZTESEI

PÉNZÜGYI ELŐKÉPZETTSÉG NÉLKÜL IS BE LEHETETT KERÜLNI A NAGY DIÁK PÉNZÜGYES TESZT DÖNTŐJÉBE, DE INKÁBB AZ A JELLEMZŐ, HOGY A NYERTESEK MÁR FIATALON KOMOLY ÉRDEKLŐDÉST MUTATNAK A PÉNZÜGYEK KÜLÖNBÖZŐ TERÜLETEI IRÁNT. VAN, AKIT MÁR MOST VONZ A TŐZSDE, VAGY ÉPPE AZ EGYETEMEN FOGLALKOZIK BEHATÓAN A PÉNZÜGYI ISMERETEKSEL, ÉS PERSZE MEGESIK AZ IS, HOGY VALAKI CSAK KEDVTELESBŐL TÖLTÖTTE KI A TESZTET, ÉS JUTOTT A DOBOGÓ HARMADIK FOKÁRA.

Tópercer Péter, 1. helyezett, Balogh László pénzügypolitikáért felelős helyettes államtitkár

A győztesnek, a 19 éves **Tópercer Péternek** nem ez volt az első pénzügyi versenye. Korábban járt már tévés kvízben és más versenyeken is a témában, mint például a PénzSztár, amelyet a tatabányai Árpád Gimnázium csapatával meg is nyert. Idén próbálkozott először a Nagy Diák Pénzügyes Teszttel, ami már a hetedik versenye volt. Izgalmas fináléban, felkészült fiatalokat – így például a tavalyi nyertes Csehóczi Máté Benedeket is – maga mögé utasítva szerezte meg a legmagasabb pontszámot, és lett a 2020-as év győztese. A tesztéről az egyetemi tanárától hallott, ugyanis immár a Budapesti Corvinus Egyetem hallgatója gazdálkodás és menedzsment szakon – mondta el kérdésünkre válaszolva Péter. Még csak elsőéves, de már az egyetem előtt is érdekelték a pénzügyek, a gimnáziumban – ahogy fogalmaz – egy jófej tanára szeretett meg vele. Nem véletlen választotta a korábban említett felsőoktatási szakot se, a jövőjét a pénz világában vagy a fejlesztéspolitika területén képzelel el. Egyelőre még nincsenek megtakarításai és saját tőke híján befektetései sem. Péter falja a gazdasági híreket, rendszeres olvasója a Forbes Magazinnak, és a gazdasági portálokat bújja nap, mint nap.

A képzeletbeli dobogó második fokára a budapesti **Bátyi Bátor Béla** állhatott. A Hunfalvy János Kéttannyelvű Külkereskedelmi és Közgazdasági Szakközépiskola tanulója egyik tanárától értesült a pénzügyes kihívásról. Péterhez hasonlóan ő is indult már egyéb versenyen pénzügyi témában. A korábbi

Bátyi Bátor, 2. helyezett

megmérettetésen virtuálisan tőzsdéznük kellett egy fiktív összeggel, és megadott időn belül minél nagyobb profitra szert tenni, akár csak a való életben. Bátor azonban nemcsak a verseny keretein belül figyelte a tőzsde alakulását, a mindennapokban is szereti követni a részvényárfolyamok mozgását. Alkalmadtán ő maga is befektet a tőzsdén kisebb összegeket szülei segítségével, de egyelőre egészen kicsiben próbálkozik. Az agya folyton pörög a gazdasági lehetőségeken, most a koronavírussal kapcsolatban is felfedezett szerinte jó pénzügyi lehetőséget, de tőke hiányában és kora miatt ötletei egyelőre csak tervek maradnak. Továbbtanulási lehetőségként is megfontolja a gazdasági szakokat.

A teszten harmadik helyezést elérő **Kecskeméti Zoltán** korábban még nem járt pénzügyi témájú versenyen. Egy Facebook-

hirdetésben találkozott a Nagy Diák Pénzügyes Teszttel, és úgy gondolta, hogy kitölti. Nem tett túl nagy erőfeszítést, mégis bejutott a döntőbe. Egyáltalán nem készült a megmérettetésre, a meglévő tudásával érkezett a Pénzügyminisztériumba, ahol a döntő zajlott. Előzőleg voltak pénzügyi tanulmányai, mert elsőéves hallgató a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen, ahol mikro- és makroökonómia tárgya is volt, de ezen felül nem foglalkozott különösebben a gazdasággal. A jövőjét se kifejezetten pénzügyi szakmában képzelel el, de állítása szerint még bármi lehetséges. Saját forrás híján nem foglalkozik befektetésekkel, de elképzelhető, hogy a jövőben ez is szóba jön majd nála.

Gratulálunk a nyerteseknek!

(Szalai Boglárka)

Kecskeméti Zoltán, 3. helyezett

Skatulyák

ÍTÉLTEK MÁR MEG TÉGED TÉVESEN? ÉS TE ÍTÉLTÉL MÁR MEG VALAKIT TÉVESEN? TUDOD MI ENNEK A PSZICHOLÓGIAI HÁTTERE? MEGMUTATJUK NEKTEK, HOGY MIÉRT KATEGORIZÁLJUK AZ EMBEREKET MÁR AZ ELSŐ TALÁLKOZÁSÁNÁL.

Bárandi Dóri

Szinapszis – A Semmelweis Egyetem hallgatói lapja

Az utcán sétálunk. A szembejövő emberek arcát fürkészve azon merengünk, hogy vajon milyenek is lehetnek. Egy arckifejezés, egy gesztus vagy akár csak a külső megjelenés alapján szinte azonnal számtalan gondolat suhan át az agyunkon, aztán egyszer csak azon kapjuk magunkat, hogy már kész „*kategóriadobozokkal*” rendelkezünk, amelyekbe legtöbbször képesek vagyunk minden embertársunkat könnyörtelenül beleerőszakolni. Egy angol klinikai pszichológus, Linda Blair szerint az embereknek mindössze hét másodpercre van szükségük ahhoz, hogy egy első találkozás alkalmával véleményt formáljanak a másiktól.

A fentiek függvényében a fejünkhöz kaphatunk, hogy milyen kevés is kellhet ahhoz, hogy egy ígéretesnek tűnő emberi kapcsolatunkat néhány elhamarkodott gondolat miatt jó mélyre süllyesszük abban a képzeletbeli fiókunkban. Ha pedig az első találkozón sikeresen túljutunk, és benyomásaink pozitívok, akkor is előfordulhat, hogy a későbbiekben igen könnyen hajlamosak vagyunk a másikat tévesen megítélni.

DE MIÉRT IS SZELEKTÁLUNK?

A pszichológusok szerint ez egyfajta tudatalatti viselkedés, amely a túlélési ösztönünkből fakad. Amikor először találkozzunk valakivel, akkor ösztönszerűen felmérjük, hogy fenyegetve vagyunk-e bármilyen formában a másik által. Csakhogy az első találkozást legtöbbször nem órákon át tartó ön- és társelemzés követi. Az időnk igencsak kevés arra, hogy helyesen ítéljük

meg a másik személyiségét, illetve, hogy az önmagunkról közvetített kép is megfeleljen annak a valóságnak, amit közölni szeretnénk.

Mondhatni, egyfajta közösségi szereppel is bír, hiszen az evolúció során az egyén fennmaradásához elengedhetetlen volt a valamely csoporthoz való tartozás. Régebben úgy működött, hogy az adott életközösség megalkotta saját szabályait, amelyek a közösség tagjaira feltétel nélkül

vonatkozott, attól eltérni nem lehetett. Nyilvánvalóan ez elengedhetetlen volt az életben maradáshoz és a teljes csoport integritásának megőrzéséhez, azonban napjainkban ez már másképpen működik. A közösségi érdekekkel szemben egyre hangsúlyosabbá válik az egyéni érdekérvényesítés, valamint az a tény, hogy manapság már számtalan csoport részesei lehetünk, amelyek mindegyike

saját szabályokkal rendelkezik. Az egyén, mint önálló gondolatformálásra képes lény, illetve a „csoportszabályok” megléte gyakran konfliktusokat szül, és ami régen a túlélés feltétele volt, ma már inkább csak feszültségek kialakulását eredményezheti.

ELSŐ BENYOMÁS = VALÓS ISMERET

Önmagában az első benyomás kialakulása egy több tényező által meghatározott, bonyolult folyamat. Amikor a másik személy észlelése megtörténik, és a megfelelő csatornákon létrejön a kommunikáció, akkor beszélünk személypercepcióról. A bennünk kialakuló első impresszió kialakulását három főbb- és számos egyéb összetevő határozza meg. A főbb tényezők közé soroljuk az adott személy fizikai megjelenését, az általa közvetített nonverbális jeleket és nem utolsósorban az egyén egységes viselkedését, magatartását. Mindezek mellett nem elhanyagolható szerepük van az egyéb befolyásoló tényezőknek, mint az öröklött és tanult viselkedésmódozatoknak.

A másokról kialakított első benyomás jelentőségével a lengyel pszichológus, Solomon

Asch foglalkozott. Ez a más szakemberek által is vizsgált jelenség az ún. *Halo-effektus*, mely szerint az első impulzusok egy adott személyről, tárgyról vagy élethelyzetről a későbbiekben nagymértékben képesek befolyásolni a szóban forgó dologról kialakuló véleményünket. Egy gyakorlati példát tekintve gondoljunk csak bele; mikor tartunk szimpatikusabbnak egy személyt a későbbiekben, ha az első bemutatkozás alkalmával a szemünkbe néz, és érdeklődően felénk fordul, vagy ha zavarodottan, esetleg érdektelenül a földet bámulja. Az első esetben nagy valószínűséggel mi is nyitottabban fordulunk oda, mint az utóbbiban, holott lehet, csak arról van szó, hogy akivel beszélgetünk felénk, és nehezebben teremt kapcsolatot másokkal, mint a legtöbb ember. A jelenség fennállását számos más kutatás is alátámasztotta.

Az egyik felmérés során például azt találták, hogy az emberek inkább nyújtottak segítséget egy vonzó külsejű idegennek, mint egy kevésbé vonzóknak. Egy hasonló megfigyelés pedig azt erősítette meg, hogy a tanárok sokkal elnézőbbek

voltak a szép külsővel rendelkező diákokkal szemben, sőt intelligensebbnek is gondolták őket a többiekénél.

„NE ÍTÉLJ, NE ÍTÉLTESS...”

Talán érezzük, hogy mi is a baj a fenti eredményekkel és gondolatokkal. Bármilyen közhelyesen is hangzik, nem lehet (*lenne szabad*) mindenre ráhúzni egy szűk kategóriát.

A dolog természetesen kétoldalú, így az is nagy valószínűséggel előfordulhat, hogy mi húzzuk a rövidebbet, azaz bennünket ítél meg valaki idejekorán tévesen.

Értelemszerűen ilyenkor fontos, hogy tudatosuljon bennünk, hogy kiről/miről is szól ez valójában. Orvos-Tóth Noémi, klinikai szakpszichológus szerint maga az ítélkezés egyfajta kivetítés, ami mint elhárító mechanizmus működik. Az ítélkező személy önmagában nem szeretett tulajdonságait kivetíti például egy másik emberre, ezáltal a benne keletkező belső ellentétek valamelyest részben feloldhatók. Míg mások esetében ez egyfajta pótcselekvés arra vonatkozóan, hogy addig, amíg mások hibáit kritizálja, addig sem kell a saját hiányosságai miatt szorongania. Megint mások felsőbbrendű magatartásukkal próbálják palástolni belső frusztrációjukat, mert azáltal, hogy pálcát törnek valaki felett, úgy érezhetik, hogy saját helyzetük kevésbé szerencsétlen. Látható, hogy az okok hátterében számtalan magyarázat állhat, azonban az igazi nehézséget mégsem ezek felsorolása, hanem a személyesen elszenvedett sérelmek kezelése jelentheti. Nagy valószínűséggel legtöbbünk számára nem új a jelenség, hiszen ez egy olyan dolog, ami volt, van és lesz is, de amikor bennünket talál meg egy-egy igen elhibázott *skatulya*, akkor azzal – hangulattól és temperamentumtól függően – néha igen nehéz mit kezdeni.

Minden bizonnyal akkor tesszük a legjobbat a fenti esetek bármelyikében, ha próbáljuk elfogadni a tényt, hogy minden egyes ember független egyéniség, és joga van az önálló véleményalkotáshoz, még akkor is, ha ez esetleg ránk nézve nem túl hízelgő. Abból az elméletből kiindulva, hogy az ítélkezés is csak egyfajta projekció, könnyen belátható, hogy az ítélkező személy nem is igazán a mi hibáink miatt viselkedik így, hanem a saját elégedetlensége és frusztrációja miatt. Ennek tudatosításával könnyebben túllendülünk a sértettségünkön, és talán ez bennünket is arra ösztönözhet, hogy a későbbiekben kellő toleranciával nyissunk a másik felé, és próbáljuk ne az első hét másodperc benyomásai alapján elvágni valami jónak a kezdetét.

MEGHOSSZABBÍTVÁ!

Ha vágod a KRESZ-t, Téged keresünk!

Generali Nagy Diák KRESZ-teszt 4.

Töltsd ki a diákok számára kifejlesztett ingyenes, online KRESZ-tesztet 2020. június 15-ig a www.nagydiakkreszteszt.hu oldalon!

A legeslegjobb az utolsó fordulóban szeptember 23-án, Budapesten, a 27. Országos Ifjúsági Sajtófesztivál keretén belül élő vetélkedőben mérhetik össze képességeiket a fődíjakért – **ingyenes B-kategóriás jogosítvány**, vagy egy **Motolux Yaris Plass robogóért**.

www.nagydiakkreszteszt.hu

www.webjogsi.hu

MotoLUX®

média-hálózat
due
a diákújságíró egyesület

Mutasd a pólód!

ÍGY ÁRULJA EL AZ ÖLTÖZKÖDÉSED A SZEMÉLYISÉGED

GYAKRAN HORDASZ FEKETÉT, VAGY ELLENKEZŐLEG, TÖBBNYIRE INKÁBB SZIVÁRVÁNYKÉNT RAGYOGOD BE MÁSOK HÉTKÖZNAPIAIT? ÁLTALÁBAN TUDATOSAN ÖLTÖZKÖDÜNK, VÁSÁRLUNK, DE EGY-EGY NAPI ÖLTÖZETÜNK AKÁR ÁRULKODHAT AZ AZNAPI HANGULATUNKRÓL IS. CSAK RAJTUNK ÁLL, MILYEN VICCES ÉS VÁLLALHATATLAN MINTÁS PÓLÓKAT VÁLASZTUNK.

bölcsességeket szégyenítő, mondatokkal ellátott pólókat, rájövünk, hogy magában a pólóval való üzenés igazán jópofa és egyben jóleső is tud lenni.

„MUTASD A PÓLÓD, ÉS MEGMONDOM KI VAGY!”

Jó, persze, nem skatulyázhatjuk be az embereket a pólójuk szerint, nekem például van egy ismerősöm, aki az esetek többségében, egy barátjától „kölcsön vett” *Motörheades* pólót hord, de a *Lemmy Kilmister* név hallatán a füle se mozdul.

Az öltözködés az önkifejezés egyik legjobb módja, hiszen, ha akarom, egy pólóval megmutathatom – és még beszélni sem kell – a világnak, hogy mi az, amiért éppenséggel kiállok, vagy amit szeretek.

Tegyük a kezünket a szívünkre, mindegyikönknek volt – vagy éppenséggel van – tininindza teknőcs, pókemberes, teletubbies-os, vagy épp pokémonos ruhája.

Egy pólódizájn olyan kábé, mint az órákon összefirkált tolltartó vagy a fűzet borítója. Elmond rólad mindent, megmutatja, ki vagy. Nem, itt nem a NewYorkerben vett 20 forintos, két viselés után elkopó trikókról van szó. Itt arról beszélünk, hogy az ember kezébe fog egy textílcset és rajzol. A pólóra. Vagy megdizájnolja az illusztrátorban, és pólóra nyomtatja. Képzeld el, mi mindent üzenhetsz vele. Hétfőn egy „kapja be a világ”-féle, *„this is my hangover t-shirt”* vagy egy gyilkos nyuszi, vagy bármi, ami téged hirdet. Bármikor lehet egy veled egybeolvadó minta. Mérges vagy? Boldog? Unott? Te alkotod.

A mellkasunkon hordhatjuk a kedvenc sorozatainkat, idézeteiket, megmutathatjuk a világnak egy anyagdarabbal, hogy igenis ezek mi vagyunk. Vagy egyszerűen csak emlékként állnak a szekrényben, avagy „ha már nincs mit felvenni” napok megmentőjeként várják a sorukat. A pólóválasztásban a határ a kreativitás, és egyben a pénztárcánk vastagsága.

Varga Bianka – Magán Élet a Dunaszerdahelyi Magyar Tanítási Nyelvű Magángimnázium diáklapja

Gondolom, mindenkinek ismerős az a helyzet, amikor a búcsúban/vásárban/falunapon, vagy akár a strandon unott képpel sétál a családdal az erre az időre a kínai boltok polcairól kivándorolt „óccsúcuccok” tömkelegében. Miután kellően lejárja az ember a lábát, és végig kritizálta/nevette/leadjisten megvette az összes portékát, megáll egy kicsit pihenni, mind testileg, mind szellemileg.

„Haha! Ez nem sörhas, hanem a szexgép motorja” – vagy a semmiből a *Tokio Hotel* mosolyog rád egy pulcsiról. A másikon óriási betűkkel *vesszen Trianon*, és amúgy is *magyar vagyok, nem turista*. Persze a *Slipknottól* egészen *Bob Marley-ig* MINDEN előadó megtalálható már a pólókon, a kérdésem igazából annyi, hogy ki az, aki mondjuk 15

éves kora után még fel mer ilyet venni?

Mindegyikünk találkozott már ezzel a jelenséggel. Az én első és egyben utolsó élményem az efféle „üzenjünk valami frappánsat a pólónkkal” – habár igazából semmi frappánsat nem lehet vele üzenni –, amikor 13 évesen vettem egy „*én még szűz vagyok, de ez a tavalyi pólóm*” szlogennel ellátott fekete ruhadarabot. Na, ez az a helyzet, amikor nem tudom, hogy sirjak-e vagy nevessek, de talán inkább csak annyit teszek, hogy áldom az öt évvel ezelőtti énem, hogy miután kiadtam érte kemény 6 eurót, soha nem vettem fel. Jó üzletet csináltam. Ha túllépünk azon kínos tényen, hogy az emberek többsége még mindig hajlandó felvenni semmitmondó, néha már coelhói

Disneyland

MINDEN GYEREK ÁLMA EGYSZER ÉLŐBEN TALÁLKOZNI MICKEY EGÉRREL, ÉS FOTÓZKODNI PÁN PÉTERREL. WALT DISNEY VOLT AZ ÁLMOK SZÜLŐHELYÉNEK MEGÁLMODÓJA, AMIBŐL MÁR 5 LÁTOGATHATÓ PARK LÉTESÜLT VILÁGSZERTE. DE HOGY IS KEZDŐDÖTT AZ EGÉSZ?

Varga Flóra – Tiszta szívvel
az Apáczai Csere János Gyakorló
Gimnázium és Kollégium iskolaújsága

Az 1940-es évek elején járunk. Száraz, hűvös az este Los Angelesben. Walter Éliás Disney elgondolkozza kitekint lakásának ablakából. Hirtelen furcsa kép villan fel előtte: egy hatalmas park, ahol a gyerekek és a szülők együtt szórakoznak.

A következő napokban sokat gondolkodott erről a parkról. Minél többet gondolkodott, annál kreatívabb és színesebb lett a kép. Ezt a helyet Walt Disneylandnek hívta. Az eredeti tervek szerint Disneyland egy nyolc holdas területet Anaheimben (igaz, ebből a 160 holdból ma csak 85 látogatható). Kellene a hely a folyóknak, vízeséseknek és hegyeknek, amiket Disney tervezett.

Habár a második világháború miatt az építkezéseket nem tudták elkezdni, az ötletek folyton jöttek. Hamar világossá vált, hogy nyolc hold nem elég. Végül 1953-ban sikerült megszerezni egy százhatvan holdas területet Anaheimben (igaz, ebből a 160 holdból ma csak 85 látogatható). Kellene a hely a folyóknak, vízeséseknek és hegyeknek, amiket Disney tervezett.

A park építése 1954-ben kezdődött, tizenkét hónappal a tervezett nyitás előtt. Amikor a dizájn kialakítására került sor, Walt Disney öt részre osztotta Disneyland-et.

Akik belépnek Disneylandbe, azok a **Main Street, U.S.A (Fő utca, U.S.A)** részre jutnak. Ezt a területet úgy alakították ki, hogy a régi Amerika utcáira hasonlítson. Walt Disney ezt mondta róla: „Azoknak, akik még emlékeznek a

gondtalan időkre, amelyek itt megelevenednek, a Main Street kellemes, boldog emlékeket idéz majd fel. A fiatalabb látogatóknak kaland lesz visszapörgetni a naptárat a nagyszüleik gyerekkoráig.” Az itt található tűzoltóépület felső szintjén maga Walt Disney lakott az építkezések alatt. Még ma is be van rendezve, de nem látogatható, habár minden este egy villanyt fölkapcsolva hagynak Disney emlékére.

Egy másik területe Disneylandnek **Adventureland (Kalandpark)** volt. A készítői szerettek volna egy igazán egzotikus teret kialakítani. Erről a következőket mondták: „Ahhoz, hogy egy olyan világot készítsünk, amelyet álmainkban láthatunk, elképzeltük magunkat a civilizációtól messze, az afrikai és ázsiai dzsungel sűrűjében.”

A **Frontierland (Határföld)** az első amerikai telepések emlékére épült. Disney szavaival élve: „Mindegyikünknek megvan az oka, hogy büszke legyen országának történelmére, amelyet elődeink formáltak. A park ezen részét úgy alakítottuk ki, hogy még ha rövid időre is, a látogatókban azt az érzést keltsük, hogy ők is egy ilyen úttörő közösség részei.”

Fantasylandet (Fantáziaföldet) azzal a céllal hozták létre, hogy valóra váltsa az álmokat. Erről Disney ezt mondta: „Melyik gyerek nem álmodott arról, hogy Pán Péterrel együtt repül a holdfényes London felett, vagy hogy Alice csodaszországába csöppen? Fantasylandben ezek a klasszikus történetek, amelyek végigkísérték mindenki gyerekkorát,

valósággá válnak és a gyermekek – akármilyen korúak is – részt vehetnek bennük.”

Végül **Tomorrowland (Holnapföld, vagy a film alapján Holnapolisz)**. Ezt a területet azért alakították ki, hogy láttathassák a jövő csodáit. „A holnap szép kor lesz” – mondta Disney. „A ma tudósai kinyitják az űr korának kapuit, amely a gyermekeink és az övéket követő generációknak lesz majd hasznára. Tomorrowland látványosságait azért terveztük és készítettük, hogy a látogatók bepillantást nyerjenek a «kézzelfogható» jövőbe. Habár, mire elkészülünk velük, valószínűleg már idejémultak lesznek.»

Szép lassan, lépésről lépésre elkészült a park. Walt Disney egyszerű álma 16 millió dolláros, hatalmas királysággá változott. A nagyszabású megnyitót 1955. július 17-én tartották.

Disneylandnek már a megnyitása délutánján 28 000 látogatója volt, bár nagy részük hamisított jeggyel lépett a park területére. A nyitónap eléggé kellemetlen volt. Épp egy hóhullám vonult keresztül Kalifornián, 40 fok feletti hőmérsékletet is mértek a területen. A bajt tetézte, hogy a vízvezetékcsatlakozások sztrájkja miatt a szökőkutaknak csak egy része működött. Disneyland mégis hatalmas siker volt.

Nyitását követően évében már egymillió, 1965-ben, a park tizedik születésnapján 50 millió látogató lépte át a kapukat. 2004-ben pedig 500 millió fölé emelkedett ez a szám.

Ma öt Disneyland üzemel, és egy hatodik is tervben van. Ezek mellett nem szabad megfeledkezni az Anaheim mellett nyílt Disney's California Adventure Parkról, a Downtown Disney negyedről, és arról a három hotelről, amelyek ma a Disneyland Resortot alkotják. Ez mára 600 millió látogatóval büszkélkedhet, annyiival, mint az USA mai népességének duplája. Ezekon kívül a Resort területére több mint 800 növényfajt telepítettek a földgömb 40 országából. 17 000 fajtát és 1 millió cserjéjét 60 000 öntözőfej spricceli minden nap.

A Disneyland a világ minden részén életstílussá nőtte ki magát, Anaheimben évente 250 esküvőt tartanak, és hasonlóan teljesíti a tokiói Disneyland is.

Noha Walt Disney nem érthette meg, hogy az a kis ötlet, amely Los Angeles egyik lakásának ablakában fogant meg, ennyire kinőtte magát, emléke mégis örökké átítatja majd Disneyland utcáit és parkjait.

Maslow harmadik lépcsőfoka

A JÓ KAPCSOLAT TITKA, HOGY ELŐSZÖR A SAJÁT HÁZUNK TÁJÉKÁN KELL RENDET RAKNI, MIELŐTT MÁSÉN PRÓBÁLNÁNK. FONTOS A KÖRÜLTEKINTÉS, ÉS A MEGÉRTÉS, DE A LEGFONTOSABB, HOGY TUDJUK MEGÉLNI A MÁSIKKAL ELTÖLTÖTT PILLANATOT.

Havasi Virág – Fészek
a Pécsi Tudományegyetem
Közgazdaságtudományi Karának Lapja

A kapcsolatok elengedhetetlen összetevői életünknek. Több millió találkozason túlestünk már, sőt, ha tovább olvasod a cikkem, kapásból egy újabb kapcsolat alakul ki közted és köztem.

Az emberek közti kötelékeknek több fajtája lehetséges, de mindegyik befolyással van személyiségünkre, felfogásunkra, boldogságunkra és sorolhatnám.

Gondoljunk arra a lelki kötelékre, ami jellemzően szülő és gyermek közt jön létre. A csemeték tisztán és tudatlanul jönnek a világra, a szülőkön múlik, hogy milyen értékrendet kapnak, az ő felelősségük, hogy a gyerekek ne hagyjanak sérülést, halmozzák el a kellő szeretettel és figyelemmel, hogy egy jó alappal rugaszkodjon neki az életnek, ami úgyszólamint majd a tűrőképességüket. Létezik a szellemi kapcsolat, ami lehet egy barát, kolléga, esetleg tanár közt. Kevésbé mélyen gyökeredzik, de napi összeköttetés van a felek között.

Ezzel szemben fontos, hogy a kötelék két ember között minőségi legyen és tartós. A siker 85%-ban a kapcsolatokon múlik. Ne várja senki, hogy színes, élménydús élete legyen, ha az emberi viszonyai silányok. A XXI. század nem igazán kedvez ennek a feltevésnek. Elérkeztünk abba a korbá,

amikor elvesztettük az értékrendünket. Az örökös elégedetlenség és nagyravágyás újabb és újabb divathullámokat generál. A mostani irányt például a teljesítmény és az instant örömek adják. Minél többet, minél jobbat, minél gyorsabban. Nem feltétlenül kell a fogyasztói társadalomra gondolni, elég, ha körülnézünk az ismerőseink között. Bizonyára mindenki felfedez olyan jellemet, aki feltűnési viselkedésben szenved, neveléses módszerekkel a középpontban akar lenni, hogy mindenáron kitüntetett figyelmet kapjon. Itt láthatjuk, hogy a kapcsolati rendszer milyen gigantikus, hiszen egy ilyen ember viselkedése valószínűleg valamilyen régi sebet kompenzál. Miért? Mert már egy korábbi kapcsolata tönkretette.

A kizsákmányoló állásfoglaláshoz hozzátartozik, hogy mára az ember elvesztette az értékét, helyette az általa termelt haszon lett mérvadó. Mivel ott az elvárás, hogy kell a szülőktől az iPhone, a pasiktól, hogy legyen szép autó, de azzal nyaralni is vigyen ám el. A lányok pedig mindig legyen szuper csajok, vékonyak, formásak, kedvesek és megértők. Elfelejtjük, hogy a jó kapcsolat alapja az ember! Újra kell élesíteni azokat az értékeket, amik évszázadokon keresztül működtek, de mára a feledés homályába taszítottuk őket.

Minden kapcsolatnak megvan az evolúciója. Emberek szerelembe esnek, ész nélkül habzsolják a másikat. Aztán jön a hormonális puff, és minden eddig kedvelt tulajdonság átfordul negatív érzésbe. Aztán csökken a haszonhatás, gyűlnek az elvárások és végül a viszony elromlik. Mennyivel egyszerűbb váltani, mint beismerni és cselekedni. Kapirgálják a felszínt, és nem értik, miért nem működött. A kapcsolat anatómiája akár egy ház, több komponensből épül fel. Alapja a tisztelet. El kell ismerni a másik értékeit, és inkább azokat szem előtt tartani, mint a hibákat. Az emberek önzőek, nem könnyű a jót látni valakiben, aki már vétett ellenünk, mégis meghozza gyümölcsét. Bizalom, ami a ház ablaka. Ezen keresztül érkezik a fény, az átláthatóság, és ez a ház legtörekenyebb része. A bizalom sebezhető és kiszolgáltatottá tesz, ezért fontos, hogy a kapcsolat mindkét szereplője odafigyeljen rá. A szeretet a tető, ami megvédi a házat. Ez egy bevált recept, és sok mindenen átsegít, amennyiben valódi. Végül a ház otthonossá tétele a megértés és megismerés kombinációja. Ehhez persze idő kell, de a kapcsolat játszótérének nagy részét ez teszi ki. Azt gondolom, hogy akármilyen megcsúszott alapot, repedt ablakot, cserépnélküli tetőt és divatjamúlt berendezést meg lehet javítani, amíg közösek a célok.

Fiatalság, boldogság felelősségteljeség

Van, aki az iskolában látja meg a DUE Tallózó magazint, van, aki egy barátjától hall róla, van, aki interneten akad rá a Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesületére, de egy dolog közös bennünk: mindannyiunkat beszippant az a kreatív, produktív, szeretetteljes légkör, ami a DUE-ra jellemző! Nem történt ez másképp Papp Mátéval sem, akivel a neten jött szembe 2013-ban a Tehetségkutató Diákmédia Pályázat, amire nevezett, és persze nem is volt kérdés: nyáron ott volt a helye a Médiatáborban. Kezdetben vidékiként az egyesület online életében vett részt, később, a fővárosba költözése után más projektekben is szerepet vállalt, például segítő és műsorvezető volt a Sajtófesztiválon. Azóta az MTVA műsoraiban szerkesztő, riporter, én pedig szakmai tanácsokról, motivációról és kedves emlékekről kérdeztem őt.

MILYEN KÉSZSÉGEKET ADOTT A TÁBOR, AMELYEKNEK MA IS HASZNÁT VESZED A SZAKMAI ÉLETEDBEN?

Annak ellenére, hogy gyerekkorom óta tévésként szerettem volna dolgozni, az első táboromban mégis az újságíró csoportra esett a választásom. Mostanság, a koronavírus miatt kialakult helyzetben, amikor a híradón kívül szinte semmilyen más műsor nem készül a tévés szakmában, én is online tartalmat készítek. Visszajönnek azok az instrukciók és kritikák a cikkíráshoz, amelyeket még abban a táborban, 2013-ban kaptam. De a különböző televíziós szövegek megírásához is, mint például felkonferálások, narrációk, tökéletes alapot adott a tábor.

MI A LEGKEDVESEBB TÁBORI EMLÉKED?

Amikor felelős szerkesztő voltam az újságnál, és hajnal négykor még hajtogattuk a lapokat, hogy hatra készen legyünk. Az újságíró csoport legtöbb tagja már elment aludni, csak két ember maradt a csoportvezetővel, akik befejezték a munkát. Ez is nagyon fontos tapasztalatot adott a későbbi munkáimhoz: ha van egy határidő, akármi is történik, lemondja a huszadik interjúalany, vagy apokalipszis tör ki, akkor is meg kell lennie az anyagnak. Muszáj lennie A, B, C, ZS tervnek, ki kell tölteni az adásidőt, még akkor is, ha a kezdés előtti öt percben szükséges átváriálni az egész adást. Erre elég jó alapot adtak azok az átküzdött éjszakák a táborban.

MIT TANÁCSOLNÁL AZOKNAK A FIATALOKNAK, AKIK A MÉDIÁBAN SZERETNÉNEK DOLGOZNI? MILYEN KVALITÁSOK, SZEMÉLYISÉG KELL EHHEZ?

Legyenek nyitottak és érdeklődők. Ezek szerintem alapvetően az életben maradáshoz is kellenek, de hatványozottan szükséges tulajdonságok az újságíráshoz. Biztosan lesz majd olyan, hogy egy szerkesztőségben olyan témát kell feldolgoznod, amivel magadtól sosem foglalkoznál. Ha negatívan állsz hozzá a helyzethez (azt mondod magadnak, hogy nem érdekel, nem tudom megcsinálni), akkor abból szenvedés lesz. Ha viszont érdeklődő vagy, és ösztönöz, hogy naponta tanulhatsz valami újat, amit közérthető formában megmutathatsz másoknak is, akkor jó szakember lesz belőled.

JELENLLEG AZ MTVA-NÁL DOLGOZOL. MI A MOTIVÁCIÓD, HOGY NAP, MINT NAP MINŐSÉGI MUNKÁT VÉGEZZ?

Hatalmas lehetőség, és egyben felelősség is, hogy 23 évesen már két és fél éve az M2 Petőfi TV-nél dolgozhatok, és egy 60-90 perces műsoridőt koordinálhatok. Az a motivációm, hogy a tartalom, aminek a minőségéről, sorrendjéről, tálalásáról én dönthetek, értékes és mégis szórakoztató legyen. Izgalmas megtalálni az egyensúlyt, főleg a legnehezebb témáknál, hogy hogyan lehet ezeket fogyaszthatóvá tenni, hogyan tud ezekhez kapcsolódni a néző.

E mellett az önmegvalósítás is ösztönöz, hiszen a legtöbb anyagban, amit mi, médiában dolgozók készítünk, valamilyen formában megjelenik a személyiségünk is – ez alól persze kivétel a hírműfaj.

(Pap Rebeka)

VINCZE LILLA: „A ZENÉBEN MINDEN BENNE VAN”

HA VALAMI PROBLÉMA VAN EGY RENDSZERREL, HA A TERMÉSZET NEM TALÁLJA A HELYÉT, FIGYELMEZTETÉST KAPUNK MI, EMBEREK. A VÁLSÁGOK – LEGYEN SZÓ A RENDSZERVÁLTÁSRÓL, VAGY A JELENLEGI VILÁGJÁRVÁNYRÓL –, NEM VÉLETLENEK, MESÉLI VINCZE LILLA, DE TALÁN ISMERŐSEBB A GONDOLAT, HA AZT ÍROM: „MOST JÚLIA NEM AKAR A FÖLDÖN JÁRNI, FÖLSZÁLLT INKÁBB A FEJÜNK FÖLÉ”. AZ ÉNEKESNŐ HÁROM ÉVTIZEDE TARTÓ PÁLYAFUTÁSÁRÓL, A 1989-90-ES ÉVEK VÁLTOZÁSÁIRÓL OSZTOTTA MEG GONDOLATAIT.

A NAPOLEON BOULEVARD ZENEKAR AZ 1986-OS INTERPOP FESZTIVÁLON VALÓ GYŐZELEMMEL BEROBBANT A MAGYAR KÖZTUDATBA. MIT JELENTETT ABBAN A RENDSZERBEN „SZTÁRNAK” LENNI?

Én nem azért kezdtem el már nagyon fiatalon a művészetekkel foglalkozni, mert sztár akartam lenni. Ennek a kifejezésnek van egy olyan olvasata, amit nem igazán kedvelek. Úgy gondolom, ez az egész muzsikálás túlmutat ezen. A zenélés egy magával ragadó kifejezőmód, ami lelkileg gyógyít, ezen kívül nagyon aktualizált – főleg a pop-rock kultúra. Azért kezdünk el zenélni, mert valamit meg akarunk magyarázni, el akarunk mondani a dalaink által. Ha ezt szeretik hallgatni az emberek, a zenés ajándékul kapja a sikert. Amikor a Napoleon Boulevard megnyerte a fesztivált, kapuk nyíltak ki előttünk. Egészen más volt akkoriban megélni a győzelmet, mikor egy rádió, egy tévé volt csupán. Még a villamos is megállt másnap!

HOGY ÉLTE MEG A RENDSZERVÁLTÁST, MINT ZENÉSZ?

Amikor 1985-ben megismertem ezeket a kiváló zenészeket, akik akkor már a Solaris zenekarként működtek, érezni lehetett a

rendszerváltozás előszelét. Nagyon nehéz ezt megfogalmazni, mert az ember a bőrén, a körülötte zajló dolgokon érzi azt, hogy valami meg fog változni. Pont erről szóltak a dalaink, hiszen a zenével annyira naprakészen elmondhatók problémák, élethelyzetek. Picit mi is „forradalmárok” voltunk, merészek a dalszövegek tekintetében is, és én erre büszke vagyok. Hittük, hogy mi olyan fiatalok lehetünk, akiknek megvan a lehetősége változtatni a saját sorsán, hogy felelősséggel hathatunk emberekre, hogy példaértékűek lehetünk egy békés, harc nélküli változásban. Mindannyian nagyon komolyan gondoltuk a felelősségvállalást ebben a rendkívüli helyzetben. Egy bezárt világban élünk, kinőttük azokat a szabályokat, amiben felnőttünk: mint amikor az ember kinövi a ruháját, és szeretne mászt hordani, szeretne többet látni a világból, de egyelőre nem teheti meg. A rendszerváltás elválaszthatatlan az én zenei életemtől, ha nem mesélnék semmit, az ekkoriban írt „rendszerváltós” dalokból – *Kérlek, ne félj; Maradunk a Duna partján* – akkor is ki lehetne szűrni, mi mindent éltünk meg.

A NAPOLEON BOULEVARD ELSŐ FELÁLLÁSA MÉGIS MEGSZŰNT 1991-BEN.

Háromfelé szerveződött a zenekar, én Czigliány Istvánnal zenéltem tovább. Évekig lendületben,

őszintén, hitelesen játszottunk, de a változástól felbolydult világban mindenki kereste a helyét. El kellett gondolkodnunk, hogy hova tartunk, és hogyan tudunk tovább együtt érezni és együtt gondolkodni. A művészet lételeme, hogy a zenésztársak szeretik és tisztelik egymást, mint egy családban. A nagy szabadságban, amit kaptunk, nem tudtuk még az irányelveket, ez a változás a közösségeket is megváltoztatta. Szerencsére mi ezt intelligensen megoldottuk, emberek tudtunk maradni, és ez a fontos.

MI A KULCSA ANNAK, HOGY MÉG ENNYI IDŐ UTÁN IS KÉPES MEGÚJULNI, MEGŐRIZNI AZ ELSZÁNTSÁGÁT?

Idealista vagyok, az életben a küzdelmekkel együtt kell nemesen vigyázban állnunk és nézni a Nap felé. Én is megkaptam azokat a szenvedéseket, amik nemesebbé tettek, de bátornak kell lenni, és erősnek testileg, lelkileg. Nem szabad erőltetni a romboló hatású, szárnyakat metsző dolgokat. Mindenféle krízishelyzetet át lehet vészelni egy erős karakterrel. Én iszonyú erős szeretetet kaptam a szüleimtől, sok mindent megtanultam kislányként. Ezt az otthoni mintát mindenki cipeli magával élete során, mint egy kis csomagot. Mindig ott van velünk, amit otthonról hozunk.

(Novák Henrietta)

FELISMERED, HA VESZÉLYBE KERÜLSZ?

MI IS AZ A CYBERBULLYING? KI A NOMOFÓBIÁS? MIT JELENT AZ ONLINE VILÁGBAN A FLAMING? VAN MEGOLDÁSOD ARRA, HA VALAKIT A NETEN BÁNTALMAZNAK? FELISMERHETŐK AZOK A HELYZETEK, AMIKOR VESZÉLYBE KERÜLHET VALAKI? ILYEN, ÉS EHHEZ HASONLÓ KÉRDÉSEK SZEREPELNEK A NAGY DIÁK BÜNMEGELŐZÉSI TESZTBEN.

A DUE Médiahálózat népszerű, immár harmadjára elindított tesztorozatának ezúttal is az a célja, hogy megtudják a fiatalok: ismerik-e a rájuk leselkedő veszélyeket, tudják-e, mi a különbség a csíny és a bűncselekmény között, és el tudják-e kerülni azt, hogy áldozattá, netán elkövetővé váljanak egy-egy kényes helyzetben. A Nagy Diák Bünmegelőzési Teszt a Nemzeti Bünmegelőzési Tanács támogatásával indult, valamint az Országos Rendőr-főkapitányság Bünmegelőzési Osztály szakmai partnerségével jött létre.

A Nagy Diák Bünmegelőzési Teszt 3. néven indult három fordulós országos verseny kifejezetten Neked szól. A DUE Médiahálózat népszerű tesztjének továbbra is az a célja, hogy a megtudd: ismered-e a rád leselkedő veszélyeket, tudod-e, mi a különbség a csíny és a bűncselekmény között, és hogyan kerülheted el azt, hogy jogsértés áldozata legyél. A 14-22 éves korosztálynak készült online tesztorozat olyan érdekes kérdéseket is felvet, amelyekről eddig esetleg azt hittetted, hogy az még csak diákcsíny. Emellett pedig olyan új ismeretekre is szert tehetsz, melyeknek köszönhetően pontos információkat szerezhetsz például a jogaidról, a zaklatás formáiról, a tudatmódosító szerekéről, a rongálásról, a garázdaságról, szexuális, illetve vagyoni elleni bűncselekményekről is.

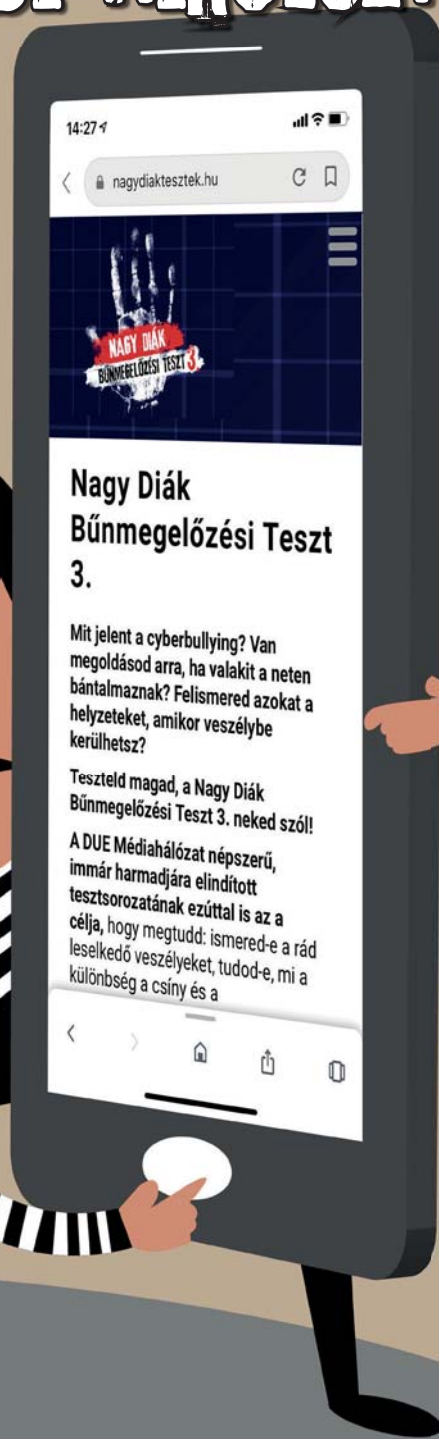
Ott vannak például a dizájner drogok, melyekkel többek között épp a korosztályodat célozzák meg, csak éppen a mesterségesen, olcsón előállított hatóanyagok szervezetre káros hatásaival nem foglalkoznak az elkövetők.

Egy másik, kifejezetten az „Y” és „Z” generációt érintő bűncselekmény-csoport pedig az internethez, illetve a virtuális

világhoz, közösségekhez köthető. Sajnos vannak, akik másokat bántanak a világháló felhasználásával. Ezen a téren a legújabb „divat” a cyberbullying, amikor az elkövető sértő, fenyegető SMS-ben, e-mailben vagy online üzenetekben félemlíti meg, zaklatja, alázta meg a sértettet. A happy slapping során pedig nemcsak megverik az áldozatot, hanem a bűncselekményt mobiltelefonnal dokumentálják is.

Az interneten kicsalt fényképek is sok fejtörést okozhatnak, főleg, ha azok intim jellegűek. Egy felkészületlen fiatal számára egyfajta pokoljárás is lehet, amíg eldönti, mi legyen akkor, ha bizalmasan megosztott valakivel pár képet, majd az illető ezekkel zsarolni kezd, vagy azokat tiltott módon fel akarja használni.

A www.diakbunmegelozesiteszt.hu oldalon június 15-ig lehet kitölteni a

tesztet. A legjobbak – két korcsoportos megbontásban, 14-18 évesek és 18-22 évesek – már személyesen, élőben versenyezhetnek majd szeptemberben a fődíjakért az Országos Ifjúsági Sajtófesztiválon, Budapesten, az Akvárium Klubban.

Ő IS ONNAN RENDELT – AKKOR ÉN MIÉRT NE?

SZÁMOS ONLINE PIAC TÉR HÓDÍTOTTA MÁR MEG AZ EGÉSZ VILÁGOT, PÉLDÁUL AZ AMAZON, EBAY VAGY AZ ALIEXPRESS. MIVEL MIND NAGY NÉPSZERŰSÉGNEK ÖRVEND, AZ EMBEREK VAKON MEGBÍZNAK BENNÜK. HISZ KIBEN MERÜLNE FEL A GYANÚ, HA EDDIG MINDEN ISMERŐSE RENDELT ONNAN? ÁM NEM MINDEN ENNYIRE FEKETE-FEHÉR. SIKLÓSI MÁTÉ FOGYASZTÓVÉDELMI SZAKÉRTŐ AVATOTT BE MINKET A RÉSZLETEKBE.

Általánosságban az online piacereken is hasonló a kockázat mértéke, mint a webvásárlások kapcsán bármikor. Főleg azért, mert fizikailag is távol vagyunk attól a ponttól, ahol a megvásárolható árucikkek a „piacra” kerülnek, így nem tudjuk a megszokott módon kezelni a vásárlást. Ütközhetünk például nyelvi akadályokba, mert ahhoz, hogy megismerjük az alapinformációkat, szabályzatokat és leírásokat kellene részletesen átböngészniük, melyek többnyire csak angolul, vagy más idegen nyelven érhetőek el számunkra, holott ezekből derül ki, hogy milyen módon, milyen technikával, milyen feltételekkel adja el nekünk a terméket a kereskedő.

Az emberek nagy többsége az általános szerződési feltételeket magyar lapokon se olvassa el, de míg itthon az esetek túlnyomó részében azt kapjuk, amire számítunk, külföldről való rendelés esetén ez korántsem ennyire egyértelmű. Minden ország más és más törvényeket hoz a kereskedelem területén, ezért a szerződési feltételek alapos tanulmányozása nélkül a külföldi rendeléseknek gyakran van hátulütője, és könnyen meglepődhetünk azon, hogy a megvásárolt árucikk egészen más formában érkezik meg hozzánk, mint amire számítottunk, viszont nem lehet ugyanúgy

elállni a szerződéstől, mint itthon. Fontos azt is megjegyezni, hogy ha az Európai Uniótól kívülről rendelünk, akkor a 14 napos elállási jog, azaz a visszaküldési jog már nem él. Lehet, hogy kiírja egy amerikai vagy kínai webshop, hogy 30 napig visszaküldhetik hozzájuk a terméket, de ha mondjuk ez csakis eredeti, érintetlen csomagolású, használatlan termékekre vonatkozik, akkor ismét megkerülhetetlen akadályokba ütközünk, hisz nyilván kibontjuk a csomagot. Európában ebben a 14 napos időszakban ki is lehet próbálni a terméket. Még a legnépszerűbb online piacok – beleértve az Amazont, az eBayt, vagy akár az AliExpresset – sem európai feltételek szerint működnek, ezért erre érdemes mindig odafigyelni. Szerencsére többségben vannak az olyan cégek, akik a megbízhatóságra és a vásárlói elégedettségre törekednek, ezért korrektek a vevőkkel szemben, és szem előtt tartják az ő érdekeiket is.

Az online piacok másik nagy sajátossága, hogy mint az a nevükből is kiderül, ezek tényleges piacok, ezért a működésük is hasonló. Olyanok, mint bármelyik nagy- vagy kisvárosban, ahol a kofák árulják a petrezselymet. Az épületnek van egy üzemeltetője, lehet, hogy takarítja azt, és beszed valamennyi bérleti díjat az eladóktól,

hogy árulhassanak a saját asztaluknál, de ettől függetlenül neki a boltokhoz nincs köze. Tehát hiába keresnénk meg egy ÁSZF-et (Általános Szerződési Feltételek), formanyomtatványt Amazon, eBay vagy Magyarországon például az eMag marketplace oldalakon, mert az értékesítés pontos feltételei az egyéni, kis boltokban találhatóak meg. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a kis vállalkozóknak ezen a téren szabad kezüknek adnak a nagy üzemeltetők, így szinte teljes mértékig ők döntenek el, hogy milyen feltételeket szabnak

a vásárlóknak, hogyan döntenek az elállási jogról, a szavatosságról és a visszaküldésről. Persze vannak kötelező szabályok, melyeket el kell fogadniuk a vállalkozóknak, azonban sajnos nagyon ritkán ellenőrzik őket, hogy ténylegesen betartják-e azokat. A legtöbb ember a nagy nevekben bíz meg, és sokszor fel sem merül bennük a gyanú, hogy akár az Amazonon belül is előfordulhat hamis ajánlat, holott bárki beléphet ezekre az oldalakra, és árulhatja a saját cikkeit. Évek óta harcolnak azért a vásárlók jogait védő intézmények, hogy szigorúbban vegyék a nagy online piacereket az ellenőrzéseket, és jobban kiszűrjék a kártékony vállalkozásokat rendszerükből.

Nem is az a kérdés, hogy emberek tömegei miért használják ezeket a nem is annyira

biztonságos vásárlási felületeket, hanem sokkal inkább az, hogy a cégek miért teszik ezt. Egy kezdő vállalkozó, aki webshopot indít, százszor könnyebben jut vásárlókhoz, ha kihasználja a nagy márkanevek reklámkampányait, hiszen világszerte bárki pár kattintással rábukkanhat a kínálatára. Így nem kell külön bajlódni a saját felülete szerkesztésével, pénzt költeni a reklámra, a brandépítésre, a vásárlói bizalom elnyerésére. Így mondhatjuk, hogy a fogyasztók sokszor nem is tudják, kitől vásárolnak. Vegyünk példának egy televíziós reklámot, ahol óriási betűkkel tárul elénk az eMag márkajelzés, de csak a képernyő alján apró betűkkel olvasható az árucikk valódi származása. Vajon hányan olvassák el, mielőtt a telefonhoz nyúlnak?

Sokan úgy gondolják, hogy a fizetési mód megválasztásával visszazerezhetik az irányítást a vásárlás felett. Ebben is két álláspont van. Az egyik szerint az utánvétel a legbiztonságosabb, mikor megnézték, megérintették a terméket, készpénzben kifizetik azt, és kész is. De valójában nem szokták az emberek kikapni a futár kezéből a csomagot, hogy egyből ki is bontsák, így ők is csak később tudják meg, pontosan mit fizettek ki, és a pénzvisszatérítés ebben az esetben még nehezebb. Ellenben, ha bankkártyával fizetnek, ott van az ún. „charge back” szolgáltatás, mely felmerülő gond esetén lehetővé teszi, hogy a vevő visszaigényelje pénzét a csomag átvétele után is. Persze megfelelő indokkal, bizonyos határidőn belül. Egyedi webáruházak esetén segítségünkre lehet a fizetéssel kapcsolatos kérdés eldöntésében, ha egy-egy bank hozzájárul az oldalon történő bankkártyás tranzakcióhoz, mert akkor biztosak lehetünk a vásárlás hitelességében.

Összefoglalva: legyünk mindig nagyon körültekintők, és főleg nagyobb összegű vásárlás esetén jól gondoljuk meg, hogy kinek adunk ki pénzt a kezünkől. Mindig fussunk végig a szerződéseken, és ne csak arra figyeljünk, hogy mi milyen kiskaput találunk, amit a javunkra fordíthatunk, hanem keressük meg azokat, melyeket esetleg ellenünk használhatnak fel.

(Bogdán Noémi)

KONCERT, MOZI, SZÍNHÁZ MIÉRT NE VENNÉM MEG A JEGYEKET A NETEN?

NEM KELL SORBAN ÁLLNI, NEM KELL KÉSZPÉNZZEL VACAKOLNI ÉS MÉG HÁZHÓZ IS JÖN. NAGYJÁBÓL EZZEL A HÁROM DOLOGGAL LEHET JELLEMEZNI AZ ONLINE VÁSÁRLÁST. NINCS EZ MÁSKÉNT A KONCERTEK ÉS A SZÍNHÁZAK ESETÉBEN SEM. A KEDVENC ELŐADÓNK BEJELENTI, HOGY FÉL ÉVEN BELÜL AZ ORSZÁGBAN, JOBB ESETBEN A VÁROSUNKBAN AD KONCERTET, MI PEDIG HAGYUNK CSAPOT-PAPOT, ÉS AZ ELSŐ PORTÁLON MÁR ÜTJÜK IS BE A BANKKÁRTYÁNK ADATAIT, NEHOGY ELVIGYÉK AZ ORRUNK ELŐL A JEGYEKET. DE BIZTOS, HOGY ÍGY JUTUNK A LEGBIZTONSÁGOSABBAN BELÉPŐJEGYHEZ?

ONLINE VAGY JEGYPÉNZTÁR?

Elsőre mindenkinek sokkal kézenfekvőbbnek és kényelmesebbnek tűnik egy online jegyirodában megvenni a koncert- vagy színházjegyét, hiszen manapság elég sok mindent ott intézünk, vásárolunk. A színházjegyek esetében ez egy kicsit más, mivel például a vidéki színházakban még a mai napig is rendkívül sokan a jegypénztárban szerzik be a jegyüket az előadásokra. Rovatunkból korábban már kiderült, hogy könyveket és egyéb használati tárgyakat 14 napig még visszaküldhetjük, ha gondunk van a termékkel, ebben az esetben viszont kicsit más a helyzet. Hasonló ez egy online buszjegy vagy vonatjegy vásárlásához, aminek esetében, ha felszállunk a vonatra kezünkben az e-jeggyel, leutazunk pár megállót, majd leszállunk, nem kérjük vissza a jegy árát. A koncertjegyek esetében is így kell elképzelni a situációt, hiszen a vásárlás pillanatában az értékesítő már a nevünkre írja a jegyet. Ebben az esetben tehát nem mondhatjuk vissza a jegyünket még egy nappal sem a vásárlás után, mert nem érvényes a 14 napos elállási jog.

MIRE FIGYELJÜNK, HA ONLINE VÁSÁROLUNK?

Szerencsénkre ma már rengeteg megbízható oldal létezik jegyvásárlásra, mindenki tud akár kapásból mondani egyet fejből. Ennek az

előnye, hogy ezek az oldalak és szolgáltatók már figyelnek arra, hogy minél jobb és átláthatóbb tájékoztatást adjanak nekünk a feltételeikről. Mi pedig használjuk ki ezt a lehetőséget, és ha van bármi kételyünk a jegyeink sorsával kapcsolatban, olvassunk és keressünk utána, mit tehetünk adott esetben. Figyeljünk fokozottan az olyan oldalakra, ahol nem közvetlenül a cégtől vásárolunk, hanem közvetlenül magánszemélyektől, akik az adott oldalon értékesítenek jegyeket. Nézzünk és kérdezzünk utána a jegyek eredetének, hogy az eladó tudja-e igazolni, ő honnan vette a jegyet. A kevésbé ismert oldalakra, vagy esetleg személyekre pedig ne legyünk restek rákeresni az interneten, kicsit utánanézni, részleteket megtudni róla.

MEGVENNÉM A JEGYEM, DE AZ ELADÓ RÁSZÁMOL MÉG EGY KIS ÖSSZEGET, KEZELÉSI KÖLTSÉG CÍMEN. EZ JOGOS?

Siklósi Máté fogyasztóvédelmi szakember szerint jelenleg még igen. A jegyirodák jutalékos alapon működnek és általában ezt a jutalékot egészítik ki pár száz forinttal kezelési költség néven. A cél mindenesetre az, hogy az eladók úgy próbálják meg a termékeiket, azaz jelen esetben a jegyeiket értékesíteni, hogy az ne tartalmazzon különféle plusz költségeket. Ebbe viszont nem tartozik bele a szállítási költség, hiszen ez csak egy opcionális

megoldás, ráadásul a jegyek esetében nagyon ritka. Szinte minden jegyirodának van jegypénztára, ahol személyesen is fel tudjuk venni a jegyeinket. A színházaknál pedig legtöbbször ez maga a színház, ahova később a kiválasztott darabra mennénk. Elsősorban azonban elektronikus jegyeket vásárolunk az interneten, amelyeket többnyire e-mailben kapunk meg, vagy letölthetünk egy megadott linkről. Ezek a jegyek kinyomtatva és mondjuk telefonon bemutatva is érvényesek.

VAN JÓTÁLLÁS VAGY GARANCIA EGY JEGYRE?

Ezekre a rendezvényekre nem érvényes, hogy ha nem tetszett az előadás, akkor visszaválthatjuk a jegyet. Ahogy az sem, hogy ha valamiért nem tudunk elmenni a programra, visszakérhetjük a pénzünket. Kivételt képeznek azok a koncertek, amelyen több fellépőt is ígérnek a szervezők, viszont végül nem jön el mindegyikük. Ezeknek a hiányos vagy akár elmaradt előadásoknak az esetén élhetünk egy úgynevezett árszállítási igénnyel, ami miatt a jegy egy részét vagy akár egészét is visszakaphatjuk. Az elmaradó előadások esetén általában automatikusan fel is kínálják a visszaváltást egy bizonyos időintervallumon belül, vagy másik előadással pótolják az elmaradatot.

ELMARAD A KONCERT, AMIRE MENNÉNK, HOGYAN LEHET A JEGY ÁRÁT VISSZAIGÉNYELNI?

Ha az előadás elmarad, jogszerűen jár vissza nekünk a pénz, hiszen önhibánkon kívül nem láthattuk azt, amiért fizettünk. Ezt a visszatérítést adott esetben a szervező cég oldalán, vagy az erre kijelölt hivatalos

oldalon tehetjük meg. Erről a szervezők mindig tájékoztatást nyújtanak. Jelenleg a járvány miatti veszélyhelyzetben nem lehet sem koncerteket, sem más tömegrendezvényt tartani. A már meghirdetett programokat vagy másik időpontra szervezik át, vagy teljesen törlik. Ha ilyen rendezvényre van jegyed, figyelj a szervezők vagy az esemény honlapját, Facebook-oldalát: ott nyújtanak tájékoztatást, hogy alakul a program. Ha új időpontot hirdetnek, az eredeti időpontra szóló jegyek automatikusan érvényesek az újra, többnyire nem kell semmit tenned. Ha az új időpont nem megfelelő, akkor kérheted a jegyed visszaváltását. Ugyanez a helyzet, ha az előadást nem tudják pótolni: visszakapod a jegyed árát. Ennek mikéntjéről is tájékoztatnak a programok oldalai.

A MÁSODKÉZBŐL VÁSÁROLT JEGYEK ESETÉN IS MEGVANNAK EZEK A JOGAINK?

Rengeteg sportesemény, koncert vagy előadás előtt már napokkal láthatunk olyan embereket, akik az esemény Facebook oldalán próbálnak megválni a jegyüktől. Ha bárkitől kapunk vagy vásárolunk egy olyan

jegyet, amivel viszont az előadásra végül nem tudunk bemenni, akkor elesünk minden visszatérítési jogunktól. Ebben az esetben a szervező nem tehet semmit. Emiatt az eshetőség miatt is próbájunk meg a lehető legmegbízhatóbb eladótól jegyet vásárolni.

MIT TEHETÜNK A JEGYÜZÉREK ELLEN?

A közösségi média elterjedésével jelentősen megszorodtak azok a jegyüzérek, akik felvásárolnak nagy tételben jegyeket egy adott koncertre, majd ezeket sokszoros áron árulják. Azzal nem árt viszont tisztába lennünk, hogy fogyasztói jogaink csak abban az esetben vannak, ha kizárólag a hivatalos jegyeladótól vesszük a jegyeket. Ha jegyüzérek vagy csaló oldal áldozati lettünk, akkor polgári peres úton rendezhetjük a vásárlás utáni esetleges problémákat. A legbiztonságosabb még mindig, ha időben, egy megbízható oldalon csapunk le a hón áhított jegyeinkre, vagy – a járvány után ismét – személyesen vásároljuk meg a szervezőktől.

(Lendvai Martin)

VECSEI H. MIKLÓS:

„NINCS OLYAN, HOGY JÓ SZÍNÉSZ”

VECSEI H. MIKLÓS, A VÍGSZÍNHÁZ TÁRSULATÁNAK TAGJA TÖBBEK KÖZÖTT NEMECSEK ERNŐT JÁTSSZA A NAGY SIKERŰ „A PÁL UTCAI FIÚK” ELŐADÁSBAN. HIVATÁSAKÉNT TEKINT A SZÍNHÁZRA, HISZ BENNE, HOGY A SZÍNPAD EGYEDÜLÁLLÓ ESZKÖZEIVEL SEGÍTENI LEHET AZ EMBEREKNEK.

ELSŐRE BEJUTOTTÁL A SZÍNműVÉSZETIRE, EZ NYOMÁST JELENTETT SZÁMODRA?

Nekünk egy fiatal, rendhagyó osztályunk volt, az osztály felét elsőre vették fel, tehát együtt voltunk zöldfülűek, együtt löktek be minket ebbe a mély, sötét vízbe. Örülök, hogy így alakult, mert viszonylag fiatalon végezhettem, és így még egyszer feltehettem magamnak a kérdést, hogy biztos ezt akarom-e csinálni. Valószínűleg tanár lettem volna, vagy író, ha másképp alakul. De szerencsémre végül hivatást találtam a színházban.

A JELENTŐS MÉDIAFIGYELEM MELLETT MENNYIRE TUDSZ ÖN AZONOS MARADNI?

Nem nagyon tudtam, ezért is töröltem le a Facebook és Instagram oldalaimat, valamint csak nagyon ritkán adok interjút. Azt érzem, hogy színésznek lenni kiváltság és egy fontos feladat, de ritka esetben példaképhez is. Szerintem az orvosok, tanárok és a szociális munkások a példaképek. Nekünk az lehet feladatunk, hogy erre rávilágítsunk és ne mi sütkérezzünk az ő szerepükben. És hogy mennyire tud az ember önazonos maradni ilyen médiafigyelem mellett? Még akkor is, ha tudatos az ember, és odafigyel magára, kialakul róla egy kép, mert feltesznek hasonló kérdéseket, amikre három-négy

soros válaszokban kell, szavak szintjén felelni, megfelelni. És hiába őszinte az ember, és bármennyire is önazonos ezekben a válaszokban, mégiscsak kialakul egy kép, amely nem az ember összetettségét mutatja, és emellett még el is kezd hasonlítani a saját maga által kialakított képhez, mert elvárják tőle.

VAN OLYAN SZEREP, AMIT MINDENFÉLEKÉPPEN SZERETNÉL ELJÁTSZANI?

Azt kívánom magamnak, hogy minél többször találkozzon az életem és a színházi szerepem. Szerencsére már többször megadatott hasonló szituáció, és ez sokszor segített szomorúságaimon, nehézségeimen átlendülni. De ugyanígy az örömeimet is meg tudom osztani a szerepeimmel. Ennek örülnék, nem egy konkrét karakternek.

MILYEN KARAKTEREK BEN ÉRZED MAGAD A LEGKOMFORTOSABBAN?

A színház nem a komfort, pont erről szól, hogy kikerülj a komfortzónádból. Ha valaki komfortosan játszik, akkor valamit szerintem elront. Itt pont minden előadás előtt elő kell hívnod magad egy párbajra, és le kell győzni magad ebben a párbajban. Ez nem komfortos. Horváth Csaba mondta: lazán feszesen.

A FELLÉPÉSEK, FORGATÁSOK MELLETT MENNYI IDŐD JUT A SAJÁT VERSEID ÍRÁSÁRA?

A vers számomra egy olyan dolog, ami kiszakad az emberből, tehát azt nem írom be a naptárba, hogy péntek este nyolctól verset írok, hanem ha úgy dobog a szívem, hogy ki kell játszanom, ki kell írnom, ki kell fogalmaznom magamból. De mostanában ritkán írok verseket, utóbbi évben egy vagy két verset írtam, inkább a szöveggönyvekre fókuszálok.

MI A TE ALKOTÓ KÖZEGED, HOL SZERETSZ GONDOLKODNI VERSEKEN, SZÖVEGGÖNYVEKEN?

Egy színészházban lakom, ahol színészek élnek egy kommuna-szerű helyen. Van egy kutyánk, egy macskánk, egy kaméleonunk és egy sündisznónk. Nagyon szeretek ebben a közegben lenni. Gitárommal a kezemben, pengetgetni, gondolkodni és ott létezni, de emellett szeretem a Balatont is, és a rövidebb, két-három napos utazásokat is.

izgatnak minket, mint egy jó barátság vagy randi. Nem arról van szó, hogy olvassunk minél többet, hanem hogy mindenki találja meg azt az olvasmányt, ami az ő lelkét annyira izgatja, hogy nem akar mást csinálni. Én sem azért csinálom a Poketet, hogy minél többen olvassanak, hanem hogy minél több embert hozzak izgalomba az irodalom által.

AZ OLVASÁS, MINT SZOKÁS, TEVÉKENYSÉG, ALAKÍTHATÓ?

Szerintem igen. Mondjuk ugyanúgy, mint a futás, ehhez szoktam hasonlítani. Az ember, amikor először megy el futni, akkor nem élvezi. Próbálgatni kell, meg találni a terepét, saját műfaját, milyen zenét hallgatsz közben, hallgatsz-e zenét, hol csinálsz, reggelente vagy esténként. Hasonlóan kell beprogramozni az életbe az olvasást is, és előbb-utóbb már hiányozni fog.

SOKAN DÖNTENEK MIATTAD A SZÍNÉSZPÁLYA MELLETT. EZ MENNYIRE GYAKOROL RÁD, A KARRIEREDRE NYOMÁST?

Nem tudtam erről. Ha igaz, jól esik, viszont olyan szempontból nyomást helyez rám, hogy minden fiatalabb érdeklődőnek el kell magyaráznom, hogy a színészet közel sem olyan, mint amilyenek kívülről tűnik. Maga az átélés művészete, egy befelé figyelő, egyáltalán nem expresszív művészet. Nem egy stand-up comedy mondjuk, hanem egy vallomások műfaj.

A POKET ZSEBKÖNYVEK MÁR LASSAN KÉT ÉVE TÖRETLEN NÉPSZERŰSÉGNEK ÖRVENDENEK. HOGYAN ZAJLIK EGY KÖNYV MEGJELENÉSÉIG AZ ÚT?

Általában én, a környezetem és a tanítványaim visszajelzései alapján nézek címeket. Elküldöm a listát Grecsó Krisztiánnak és Beck Zolinak, ők véleményezik. Aztán megnézzük, hogy minek tudjuk megszerezni a jogait. Olyan nagykövetet kérünk fel, akit példaképnek gondolunk, vagy tiszteljük azért, amit képvisel, és ha valamennyire passzol az ő jelenléte az éppen megjelenő címhez.

SZERINTED MI A LEGJOBB MÓDJA ANNAK, HOGY FELHÍVJUK A FIATALOK FIGYELMÉT AZ OLVASÁSRA?

Úgy gondolom, hogy önmagában nem jó állítás az, hogy olvassunk minél többet. Mert nagyon sok a rossz irodalom, és végülis a céltalan netes böngészés alatt is olvasol, vagy ha egy gyógyszernek a receptjét nézed. Meg kell találnunk azokat a műveket, amelyek úgy

BÁRKIBŐL JÓ SZÍNÉSZ VÁLHAT?

Szerintem nincs olyan, hogy jó színész. A színészet egy állapot. Én voltam már borzasztó rossz színész, és voltam már jó színész. Vannak olyan tehetségek, akik majdnem minden este jók. És jó színésznek lenni sem boldogság, mert néha nagyon nagy fájdalmakat élsz át színpadon, és azt mondják, hogy milyen jól játszik. Kicsit paradox helyzet.

Az is színészet, ha én a családi házam pincéjében hat ember előtt, péntekenként előadok valamit. Ez ugyanolyan érvényű színészet, mintha minden este a Vígszínházban 1200 ember előtt játszom. A színészet nem egy foglalkozás, hanem egy életforma. Tulajdonképpen a legkisebb része az, amikor szerepelsz az emberek előtt. A legnagyobb része az önreflexió és a figyelem, mind magadra, mind más emberekre a mindennapokban. És minél magasabb fokra járatod ezt, annál jobban tudsz majd elmélyülni a színészetben.

(Bodor Julcsi)

PÉNZ7, hogy tudatosan használd a pénzed, és merj vállalkozni!

SMART SCHOOL

KÉRDÉSEID VANNAK A PÉNZÜGYEKRŐL, DE NEM TUDOD, KINEK TEDD FEL ŐKET? A PÉNZ7-ET NEKED TALÁLTÁK KI!

AZ EGYHETES PROGRAMSOROZAT ALATT NEM CSAK JÁTSZVA TANULHATSZ A FELELŐS PÉNZÜGYI MAGATARTÁSRÓL, A BIZTOSÍTÁSOKRÓL, A KIBERBIZTONSÁGRÓL, DE IDÉN AZT IS MEGTUDHATTAD, HOGYAN INDÍTHATOD EL A SAJÁT VÁLLALKOZÁSODAT. BALOGH LÁSZLÓ, A PÉNZÜGYMINISZTERIUM PÉNZÜGYEKÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁRA MESÉL A RÉSZLETEKRŐL A DUE TALLÓZÓNAK.

MI IS AZ A PÉNZ7?

A PÉNZ7 (angolul European Money Week) az Európai Bankföderáció kezdeményezése, amelyhez hazánk 2015-ben csatlakozott többi 34 európai ország mellett. Az egész világra kiterjedt változatában, a Global Money Week-ben – aminek mi 2017 óta vagyunk a tagjai – 175 ország vesz részt. Magyarországon idén immár hatodik alkalommal rendezték meg a PÉNZ7-et, amelynek lényege, hogy az általános és középiskolás fiatalok pénzügyi tudatosságot és ismereteket szerezhessenek a témahét alatt. A PÉNZ7 összeköti a kellemeset a hasznossal: egy hétre kiszakítja a diákokat és a tanárokat a megszokott iskolai tanrendből, így élményszerűen találkozhatnak olyan a gyakorlati és érdekes témákkal, mint a pénzügyi biztonság, a kártyás vagy okostelefonos fizetések, vagy a helyes pénzügyi magatartás, melyeknek nagy hasznát veszik majd az iskolapadot elhagyva a mindennapokban.

EGY KICSIT BESZÉLGESSÜNK A SZÁMOKRÓL. HÁNY ISKOLA ÉS TANULÓ VETT RÉSZT AZ IDEI RENDEZVÉNYSOROZATBAN? MENNYI ÖNKÉNTES SEGÉDKEZETT BENNE?

A PÉNZ7-en azok az iskolák tudnak részt venni, amelyek előzetesen regisztrálnak a www.penz7.hu oldalon, idén ezt 1203

intézmény tette meg, és 217 ezer diák vett részt a programjain. A tanárok mellett 901 gyakorlati szakember adott órákat: bankárok, biztosítási szakemberek, vállalkozók, illetve személyesen a pénzügyminiszter is, aki minden évben óraadó szerepet is vállal.

MIÉRT FONTOS A PÉNZÜGYI ISMERET A FIATALOK SZÁMÁRA?

Egyrészt a középiskolások jelentős része már valamilyen módon foglalkozik pénzügyekkel – van zsebpénze, gyűjt valamire, fesztiváljegyre vagy elektromos gitárra, esetleg arra, hogy megszerezze jogosítványát, rendelkezik bankkártyával, gyakran fizetnek a telefonjukkal. Másrészt, régi mondás, de igaz, hogy nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk. Ahhoz, hogy felnőttként el tudjanak igazodni, hogy megfelelő döntéseket tudjanak hozni, elengedhetetlen az az alapvető fogalmak, folyamatok és kockázatok ismerete. Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy ebben a korban már szóba kerülnek az utazások, nyaralások, ahol kulcsfontosságú az utasbiztosítás megkötése. Külföldön akár a begyulladt fogunk kezelése is viszonylag nagy kiadásokkal járhat, amitől egy egyszerű biztosítás megkötésével megkímélhetjük magunkat. Ma már léteznek erre telefonos applikációk, így akár pár perc alatt megköthető a biztosítás elutazásunk előtt, és nem kerülnek olyan sokba, mint

Balogh László, a Pénzügyminisztérium pénzügyekért felelős helyettes államtitkára

ahogy azt egyesek gondolják: akár naponta egy kávé vagy üdítő árából meg lehet vásárolni a biztonságot magunknak.

MILYEN TÉMÁK A LEGNÉPSZERŰBBEK A DIÁKOK KÖRÉBEN?

Minden évben van egy előzetesen kiválasztott téma, amit az adott évben nagyobb hangsúllyal szerepeltetünk a tananyagokban: idén ez a biztosítások köre, illetve a pénzügyi biztonság volt. Tapasztalataink szerint a

Varga Mihály pénzügyminiszter a témahét indulásától önkéntesként tanórákat tart

Gion Gábor, pénzügyekért felelős államtitkár

Izer Norbert, adóügyekért felelős államtitkár

diákok számára azok a biztosítási kérdések voltak a legnépszerűbbek, amelyekre, úgy érezték, nekik is szükségük lehet. Ilyen például a készülékbiztosítás, hiszen sokan rendelkeznek drága okostelefonnal, ami bizony megsérülhet, elveszhet, ilyenkor nagy segítség lehet a biztosítás. A másik téma, amitől felcsillant a szemük, a kiberbiztonsággal kapcsolatos ismeretanyag volt. Sok fiatal vásárol rendszeresen az interneten, ahol van mire vigyázni, hiszen sok biztonsági kockázat áll fent, amelyekkel nem árt tisztában lenni. Fontos például, hogy soha ne adjuk meg a PIN-kódunkat, ügyeljünk rá, hogy jelszavaink kellően összetettek legyenek, ne legyen könnyen kitalálható és soha ne használjuk ugyanazt a jelszót több oldalon. Ha valaki ezeknek az egyszerű szabályoknak a tudatában vásárol az interneten, kevésbé kell félnie az adathalásztoktól.

AZ IDEI PÉNZ7 IZGALMAS TÉMÁJA VOLT AZ „ÖTLETBŐL VÁLLALKOZÁS”. A FIATALOKNAK SZÁMOS JÓ ELKÉPZELESÜK VAN, DE SOKAN NEM TUDJÁK, HOGYAN VALÓSÍTHATNÁK MEG EZEKET. MIK AZOK A TANÁCSOK, AMELYEKEL EGY JÓ ÖTLETBŐL VÁLLALKOZÁS SZÜLEHET?

Az ötlet a szikra, ami elindíthat egy vállalkozást, de a szikra önmagában nem fog lángra kapni. Az ötletelnél fontos, hogy minél újszerűbb, kreatívabb és eladhatóbb legyen. Ezután jön a képbe a pénzügyi tudatosság, el kell kezdeni számolni: ki kell találni, hogy válhat belőle eladható szolgáltatás vagy termék, ki gyártja le, milyen erőforrásokra van hozzá szükség, és hogy ehhez milyen cash-flow szükséges. Végig kell

gondolni, hogy van-e annyi saját pénzünk, vagy hitelt is kell felvennünk? Ha hitelre van szükségünk, pontosan mennyire? Milyen bankhoz forduljunk? Egy hosszú folyamat ezeket mind kitalálni, mielőtt belevágunk a vállalkozásunkba. A kiadások és bevételek közti egyensúlyt is meg kell találni, hiába van egy jó ötletünk, ha azt a kapcsolódó költségek miatt csak irreálisan drágán tudnánk értékesíteni. Ilyen esetben meg kell keresnünk, hol tudjuk a kiadásokat csökkenteni. Mindebből látszik: alapos, számos megfontolást igénylő munka szükséges ahhoz, hogy ötletünket felépítsük odáig, hogy haszonra tegyünk szert a végén. Nem kell lebecsülni az ötlet jelentőségét, de számításba kell vennünk a kivitelezés összetett folyamatát is.

HA VALAKI NEM TUD RÉSZT VENNI A PÉNZ7-EN, MILYEN ELÉRHETŐ ANYAGOKKAL FEJLESZTHETI PÉNZÜGYI TUDÁSÁT OTTHON?

A PÉNZ7-nek van egy saját weboldala, ahol nem csak az ideje, hanem a korábbi évek tananyagai, óravázlatai, valamint a tanároknak előkészített segédanyagok is megtalálhatóak. Minden információ, ami elhangzik a PÉNZ7-en, a honlapon is elérhető. Ezen kívül vannak kitűnő, a Pénziránytű Alapítvány által fejlesztett akkreditált, tankönyvek és ehhez kapcsolódó munkafüzetek is, amelyeket elsősorban azoknak ajánlunk, akiket érdekel a matematika, a történelem és a pénzügyi terület – ezek mind megtalálhatóak a www.penz7.hu, illetve az www.okosanapenzzel.hu oldalán is.

(Molnár Blanka)

KERÉKPÁROS, MOTORKERÉKPÁROS KISOKOS MIT SZABAD ÉS MIT NEM AZ UTAKON?

HA ITT A JÓ IDŐ, SOKAN CSERÉLIK LE SZEMÉLYGÉPKOCSIJUKAT, ÉS A TÖMEGKÖZLEKEDÉSI ESZKÖZÖKET KERÉKPÁRRA, ILLETVE MOTORKERÉKPÁRRA. A JÁRVÁNY MIATTI VESZÉLYHELYZETBEN A TÖMEGKÖZLEKEDÉS HASZNÁLATA HELYETT KIFEJEZETTEN AJÁNLOTTAK A MAGÁNYOS, MÁSOKKAL VALÓ KONTAKTUSOKAT KERÜLŐ KÖZLEKEDÉSI MÓDOK, MINT A KERÉKPÁR, ÉS AKI A VEZETÉSI JOGSULTSÁGÁT MÁR MEGSZEREZTE, ANNAK A MOTORKERÉKPÁR. A TAPASZTALATOK SZERINT SOKAN NINCSENEK TISZTÁBAN AZZAL, MIT SZABAD, ÉS MIT NEM AZ UTAKON, AZAZ MILYEN SZABÁLYOKAT ÍR ELŐ A KRESZ A BIZTONSÁGOS KÖZLEKEDÉS ÉRDEKÉBEN.

Kerékpárral közlekedni amellet, hogy hasznos, remek testmozgást és kikapcsolódás is jelent, és ez a mostani „Maradj otthon!” időszakban különösen igaz. Ugyanakkor, ha nem vigyázunk, a kerékpározás jelentős kockázatokat rejthet magában. Ezért fontos, hogy a saját és mások biztonsága érdekében megtartsuk az alapvető közlekedési szabályokat.

HOL ÉS HOGYAN SZABAD KERÉKPÁROZNI?

Az esetek többségében kerékpárral az úttesten közlekedhetünk, kivéve, ha az tilos, vagy nem lehetséges. Ha az adott helyen kerékpárút, gyalog- és kerékpárút, vagy kerékpársáv van, akkor a kerékpáros mindig köteles ott közlekedni. Ezzel szemben az úttestre felfestett kerékpáros nyom ajánlott, de nem kizárólagos útfelülete a kerékpárosok közlekedésének. Arra utaló jelzés esetén az autóbusz forgalmi sávon, ahol ilyen nincs, a leállósávon, vagy kerékpározásra alkalmas útpadkán is lehet közlekedni.

Úttesten való kerékpározás során húzódjunk mindig az út **jobb széléhez**, párhuzamos közlekedésre alkalmas úton (osztott pályás úton) pedig a külső forgalmi sávban haladjunk.

Az elsőbbségi szabályok minden közlekedőre, így a kerékpárosokra is vonatkoznak. Ha elsőbbségünk van, akkor is győződjünk meg arról, hogy megadják azt, és kizárólag azt követően folytassuk utunkat!

Fontos, hogy mindig tartsunk megfelelő oldaltávolságot a járdaszegélytől, valamint a parkoló gépjárművek mellett. Utóbbi azért fontos, hogy megelőzzük a figyelmetlen ajtónyitás esetén jelentkező baleseti- és sérülési kockázatot. Ha az oldaltávolság nem elegendő, a parkoló jármű ajtójának nyitásakor vagy az ajtónak ütközünk, vagy hirtelen manőverre kényszerülhetünk, amely következtében féktávolságon belül kerülhetünk egy éppen elhaladó másik jármű elé.

Fontos tudni, hogy a gépjárművekkel ellentétben a kerékpár kevésbé stabil jármű, amely haladása során gyakran oldalirányban leng ki. Elég egy apró kormánymozdulat, és a jármű több tíz centiméterre (kátyú kikerülésekor pedig akár több mint fél méterre) is eltérhet korábbi haladási vonalától.

Járdán kizárólag abban az esetben szabad kerékpározni – és akkor is csak a gyalogos forgalom zavarása nélkül és legfeljebb 10 km/h sebességgel – ha ott az úttest kerékpár közlekedésére fizikailag alkalmatlan, továbbá,

ha a járda főútvonal mellett található, és a kerékpáros nem töltötte be 12. életévét.

Fontos szabály még, hogy kerékpárral az útpadkán, az úttesten és a járdán csak egy sorban haladhatunk, egymás mellett nem.

A kerékpárt éjszaka és korlátozott látási viszonyok között ki kell világítanunk és lakott területen kívül fényvisszaverő mellényt (ruházatot) kell viselnünk.

HOL ÉS HOGYAN TILOS KERÉKPÁROZNI?

A következő felsorolás a legveszélyesebb, leggyakrabban előforduló helyzeteket mutatja be, valamint azokat, melyek jellemzően rosszul rögzültek a köztudatban.

A LEGFONTOSABB SZABÁLYOK RÖVIDEN

• Motorkerékpár vásárlása előtt javasolt
 • figyelembe venni a használat jellegét, a
 • vezetési képességet, és a megszerzett rutint.
 • Tartsuk szem előtt, hogy a motorkerékpár
 • teljesítményének növekedése a baleseti és
 • sérülési kockázatot jelentősen növelheti!
 • A bukósisak viselése kötelező vezetőként
 • és utasként egyaránt. A bukósisak legyen
 • sérülésmentes, jó állapotú és megfelelően
 • rögzített, mert csak ekkor képes rendeltetésének
 • eleget tenni. Ezen kívül mindig viseljünk
 • motoros védőruházatot, lehetőleg tetőtől
 • talpig védjük magunkat. Ne sajnáljuk a pénzt
 • a gerinc-, könyök-, váll- és térdvédőkre, a
 • biztonsági csizmára, a sűrűdást jól tűrő
 • anyagú ruhákra, valamint a protektoros
 • kesztyűkre. Ezek a fontos biztonsági eszközök
 • megvédhetnek a súlyos sérülésektől, és
 • akár az életünket is megmenthetik. A farmer,
 • tornacipő és a póló ellenben teljesen védtelenül
 • hagyja a testet. Motorkerékpározáskor már
 • egy egészen kis esés is komoly sérülést
 • okozhat megfelelő védőruházat nélkül.
 • A párhuzamos közlekedésre vonatkozó
 • szabályok között a KRESZ meghatározza,
 • hogy: „...*kétkerékű motorkerékpárral, illetve
 • segédmotoros kerékpárral az álló járművek
 • mellett, vagy azok között, kerékpárral
 • az úttest szélén, az álló járművek mellett*

*jobbról szabad előrehaladni, ha
 a) az előrehaladáshoz elegendő
 hely áll rendelkezésre, és
 b) az irányváltoztatási szándékot jelző
 járműveket az irányváltoztatásban
 nem akadályozzák.”*

Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy az előre haladás kizárólag akkor engedélyezett, ha a járműveknek útkereszteződésben, útszűkületben, szintbeli vasúti átjárónál, vagy egyéb forgalmi okból meg kell állniuk. Amint az álló járművek ismét megindulnak, a motorkerékpárral közérjük be kell sorolni. A lassan haladó járműsorok közötti előrehaladás ugyanakkor nem szabályos, és nem is biztonságos. Motorkerékpáros az autóbusz forgalmi sávban jogszerűen közlekedhet. Ugyanakkor az autóbusz forgalmi sávba való áttérés, vagy annak elhagyása csak ott lehetséges, ahol záróvonal nincs felfestve. És végül: legyünk mindenkor partnerek a közlekedésben! Közlekedjünk úgy, ahogy azt saját biztonságunk érdekében másoktól is elvárnánk! Ha ezeket figyelembe vesszük, nincs okunk az aggodalomra, nyugodtan élvezhetjük a kerékpár és motorkerékpár által nyújtott örömeiket!

Gyalogúton, és gyalogos zónában tilos kerékpározni, kivéve, ha azt kiegészítő jelzőtábla engedélyezi, de akkor is legfeljebb 10 km/h sebességgel.

Főútvonalon 12. életévét be nem töltött személy nem kerékpározhat.

Elengedett kézzel kerékpározni, kerékpárt más járművel, illetve állattal vontatni, valamint kerékpárral állatot vezetni veszélyes, és tilos.

Kijelölt gyalogos átkelőhelyen történő áthaladás előtt a kerékpárról le kell szállni, és a járművet át kell tolni.

Végezetül bármilyen vonzó, és szórakoztató, soha NE kerékpározzunk fej-, vagy fülhallgatót használva. A hallás útján megszerezhető, a biztonságos közlekedéshez nélkülözhetetlen információk hiányában könnyen életveszélyes helyzetbe kerülhetünk azáltal, hogy nem észleljük a forgalom zaját, az érkező járművek hangját, a veszélyt jelző hangjelzéseket, valamint a megkülönböztető jelzéseit használó jármű érkezését.

MOTORRA FEL!

Évről évre egyre többen közlekednek motorkerékpárral az utakon.

A hatályos szabályok alapján AM kategóriájú (maximum 50 cm³ hengerűrtartalmú, illetve legfeljebb 4 KW teljesítményű) segédmotoros kerékpárra már 14 éves kortól lehet vezetői engedélyt szerezni. Az ettől nagyobb, A1-es

kategóriájú motorkerékpároknál (maximum 125 cm³ hengerűrtartalom, vagy 11 KW teljesítmény) az életkori határ már a 16. év, míg az A2-es kategóriás járműveknél (legfeljebb 35KW teljesítmény) a vezetői engedély megszerzéséhez be kell tölteni a 18. életévét. A korlátozás nélküli, „A” kategóriára érvényesített jogosítvánnyal bármilyen motorkerékpárt lehet vezetni. Utóbbi megszerzéséhez a 24. életév betöltése szükséges, de 20. év felett is vizsgát tehet az, akinek legalább 2 éves A2” kategóriás motorkerékpár-vezetési gyakorlata van.

A motorozás nagy élmény, ugyanakkor egyike a legveszélyesebb közlekedési módoknak.

Megdöbbentő és elgondolkodtató, hogy a motorkerékpáros balesetben meghalt és megsérült személyek mintegy 70%-a még nem töltötte be a 35. életévét. Miért van ez így? Sajnos sok járművezető nincs tisztában a motorozás valós kockázatával, és azzal, hogy közúti baleset esetén a motorkerékpárosok jóval védtelenebbek az autósoknál, így a legapróbb figyelmetlenség, vagy vezetéstechnikai hiba is beláthatatlan következményekkel járhat.

A testi védtelenséget jelzi, hogy egy motorkerékpáros halálozási kockázata átlagosan 18-szor(!) nagyobb, mint egy személygépkocsi vezetőnek.

(Bihari Bernadett Luca)

Egyirányú utcába a forgalommal szemben kerékpárral behajtani tilos, kivéve akkor, ha azt kiegészítő jelzőtábla megengedi. Erre általában akkor kerül sor, ha az úttest szélessége, az ott áramló forgalom jellege és sűrűsége az ellenkező irányból történő biztonságos kerékpározást lehetővé teszi.

Általános szabály, hogy megfelelő közúti jelzés hiányában az **autóbusz forgalmi sávon is tilos** kerékpározni! Egyrészt ezek a sávok általában keskenyek ahhoz, hogy a busz és a kerékpáros egymás mellett biztonságosan elférjen, másrészt a lassabban haladó kerékpáros akadályozhatja az autóbuszok közlekedését, különösebb a zsúfoltabb vonalakon.

KAMU VAGY IGAZI?

ÍGY CSEKKOLD, KIVEL BESZÉLGETSZ!

SOKAKNAK ÉLŐBEN NEHEZEBBEN MEGY AZ ISMERKEDÉS, NEHEZEN TUDNAK MEGNYÍLNI, VAGY EGYÁLTALÁN KEZDEMÉNYEZNI. MOST RÁADÁSUL FINOMAN SZÓLVA NEM IS AJÁNLOTT A SZEMÉLYES TALÁLKOZÓ, FŐLEG IDEGENEKKEL, ÍGY ELJÖTT AZ INTERNETES BARÁTKOZÁS, ISMERKEDÉS IDEJE! VISZONT A VIRTUÁLIS VILÁGBAN NAGYON KÖNNYEN ADJÁK KI AZ EMBEREK MÁSNAK MAGUKAT, MINT AKIK VALÓJÁBAN. ÍGY HÁT SOSEM TUDHATOD TELJESEN BIZTOSAN, KIVEL CSETELSZ, DE NÉHÁNY APRÓSÁG ELLENŐRZÉSÉVEL BIZTONSÁGOSABBÁ TEHETED AZ ISMERKEDÉST.

Az egyik legismertebb közösségi portál a Facebook, amit rengetegen használnak. Azt hiszem, nem mondok újdonságot azzal, hogy ott szinte bárki bárkit ismerősnek jelölhet, üzenetet küldhet bárkinek, adatokat tudhat meg a másiktól csupán néhány kattintással. Talán ez a legegyszerűbb, és a legszélesebb körben használható platform az ismerkedésre. Olyannal is kommunikálhatsz, akit a valóságban egyáltalán nem ismersz, vagy csak látásból, viszont élőben nem mersz odamenni hozzá. Ez persze sok előnnyel járhat, de honnan tudhatod, hogy akivel beszélsz, tényleg az, akinek kiadja magát? Mielőtt kockázatot vállalsz és adatokat osztanál meg magadról a beszélgetőpartnereddel, vagy leszerveznél egy találkozót vele, fontos néhány dolgot ellenőrizned vele kapcsolatban.

Sokszor már a profilkép árulkodó lehet, ugyanis az álprofilok képein sosem az illető maga van rajta. Gyakran használják fel más, igazi fiókok képeit, vagy különböző

képkeresőkből töltenek le képeket, de olyanok is vannak, akik meshóst, tájképet, hírességet állítanak be (ezeknél a legegyszerűbb, hogy óvatossá kell lenni és talán jobb szóba sem állni velük), vagy épp semmit. Ha gyanúsan tökéletes a profilkép (egy tökéletesnek tűnő, vonzó nő vagy férfi ábrázol), érdemes lehet az URL kódját bemásolni egy képkeresőbe/felismerőbe, ilyen például a www.tineye.com vagy a Google képkeresője. Ha van fent több képe, azok között is ajánlott szétnézni. Illetve az illető idővonala is sokat elárulhat róla: ha nincs semmi vagy csak nagyon ritka mozgás az üzenőfalán, az is gyanús lehet.

Nem csak a kép azonosítása, de az ismerősök csekkolása is hasznos. Ha vannak közös ismerőseitek, az már jót jelenthet, főleg, ha olyan, akit tényleg ismersz. Nála esetleg rákérdezhetsz az illetőre, hogy honnan ismeri, ki ő, megbízható-e. Ha nincs, akkor is nézz körül az ismerősei között, azok mennyire tűnnek igazi profiloknak, van-e esetleg rokona köztük, vagy barátok, akik

posztoltak vele képet, megjelölték valamiben. Az álprofiloknak sok esetben irreálisan sok ismerősük van, akár több ezer, vagy a másik véglet, mikor épp csak néhány darab.

Ma már az álprofilok felismerésére nyilvános csoportok is vannak, ahova egyszerűen bárki be tud küldeni egy fiókot, amiről mások segítenek megállapítani, hogy valós-e vagy sem. Amikor már mindent ellenőriztél és megbízhatónak találsz annyira, hogy beszélgetni kezdj vele, akkor is fontos, hogy körültekintő és óvatos maradj. Ha minden ok nélkül, sürgetve személyes adataidról kérdező, a legjobb, ha otthagysz a beszélgetést. Vigyázz, milyen információkat adsz ki magadról, könnyen visszaélhetnek vele! Hasznos lehet, ha csetpartneredet megmutatod a barátaidnak, családtagjaidnak, így ők is elmondhatják véleményüket és segíthetnek észrevenni, ha valami nem stimmel vele.

(Zachariás Zsuzsanna)

HOGYAN TANULJUNK KÍNAIUL AZ INTERNETEN?

A VILÁG TALÁN EGYIK LEGNEHEZEBB KIHÍVÁSÁRA VÁLLALKOZHATUNK ABBAN AZ ESETBEN, HA ELHATÁROZZUK, HOGY MEGTANULUNK KÍNAIUL. ENNEK ELLENÉRE EGY OLYAN TUDÁS LEHET A BIRTOKUNKBAN, MELLYEL TÖBB, MINT 1 MILLIÁRD EMBERREL ÉRTETHETJÜK MEG MAGUNKAT. VÁGJUNK IS BELE, NÉZZÜK, OTTHON, MAGÁNTANÁR NÉLKÜL – AKÁR MOST A KARANTÉNBAN –, HOGYAN TANULHATUNK MEG EGY TELJESEN MÁS RENDSZERŰ NYELVET!

鳥

Kezdjük a legalapvetőbb dolgokkal, például azzal, hogy a kínai nyelv igazából több nyelvet tartalmaz. Az ország álláspontja is az, hogy annyi nyelvjárást lehet megkülönböztetni, hogy akár több nyelvről is beszélhetnénk. A legjelentősebb nyelvváltozata a mandarin, beszélői száma szinte meghaladja másfél milliárd főt. A nyelvnek a legelterjedtebb átírása a pinjin (pinyin). Ennek az átíratnak köszönhetően tudjuk megtanulni a kínai írásjeleket. A mai, modern kínai nyelv körülbelül 25 ezer karaktert számlál. Mielőtt elborzadnánk, nyugodjunk meg, ahhoz, hogy olvasni, beszélni tudjunk a hétköznapiakban elég „csupán” 3-5 ezer karakter is.

Az elején tehát a legfontosabb dolgunk az lesz, hogy a pinyint kezdjük el megtanulni. Ez viszont nem jelenti azt, hogy több ezer karaktert kell robot módjára bemagolnunk. A nyelv úgy épül fel, hogy 214 karakterből, vagy karaktertörédekből adja ki a szavakat. Jó hír, hogy a karakterek megtanulásán kívül már csak egy nagyon nehéz része van a nyelvnek, ami nem a nyelvtan! De ne is szaladjunk ennyire előre, nézzük a leghatékonyabb módszereket a pinyin megtanulására. Az interneten van erre egy kiváló táblázata a pinyinnek, a Wikipédia oldalán, viszont ha száz százalékosan biztosan akarunk lenni a tanultakban, érdemes ellátogatni a *Zapchinese* vagy a

Chinese-Outpost oldalakra. Az előbbi oldalon megtalálható oktatóvideók segítségével témakörökre bontva ismerkedhetünk meg a kifejezésekkel. A *Chinese-Outpost* oldal pedig a nyelvtan elsajátításával lehet a segítségünkre. Fontos megjegyezni, hogy mind a két oldal igényel némi angoltudást, sajnos magyarul jelenleg még nincsenek tanulóprogramok vagy honlapok a témában. A karakterek megtanulásához James W. Heisig kidolgozott egy módszert, amelynek segítségével logikusan és könnyebben tanulhatunk. Ennek az a lényege, hogy a karaktertörédeket jelentésük alapján foglalja mondatba, és ezeknek a mondatoknak a segítségével jegyezteti meg velünk. A *Remembering the Hanzi* című könyv már az interneten is megtalálható, szintén angolul, de egy társalgási szintű angoltudás már elég ahhoz, hogy mindent megértsünk

belőle. Ezeknek a karaktereknek a megjegyzésére pedig használhatunk szimplán tanulókétyákat, de az *ANKI* nevű program segítségével mindezt az interneten is meg tudjuk tenni. Az *ANKI* megmutatja nekünk a felismerendő karaktert, majd mi választhatjuk ki, melyik a helyes jelentése. Ezek után pedig nekünk kell értékelnünk magunkat, mégpedig az alapján, hogy milyen nehezen találtuk ki az adott szót. Minél nehezebben, annál többször fogja nekünk a program újra és újra bedobni. A nyelvtanra abból a szempontból nem kell figyelni, hogy milyen sorrendben mondjuk ki egymás után a szavakat, hiszen sorrendtől függetlenül is értelmesek lesznek. Viszont, amire nagyon figyelni kell, az a szavak és a szótagok helyes kiejtése. Ezt legkönnyebben filmek, sorozatok és különböző kínai hanganyagok hallgatásával sajátíthatjuk el.

(Lendvai Martin)

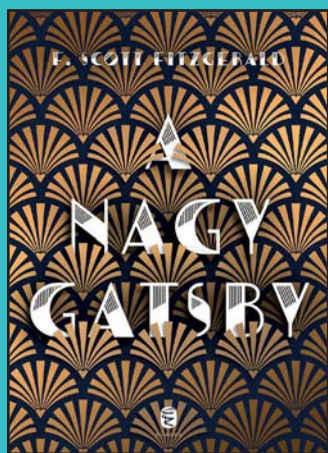
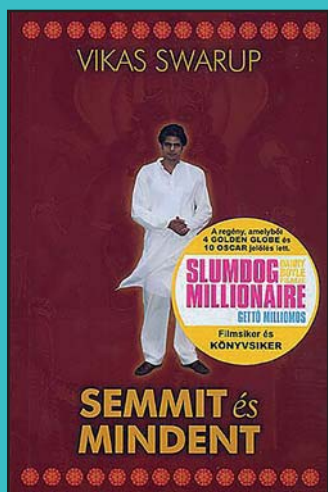
TIPP OTTHONI TANULÁSHOZ:

A **Hipersuli** digitális oktatási program célja, hogy a technológia az iskolai tanórákon is szerepet kapjon, például a nyelvórákon is, amit a tanárok képzésével segít. Ezzel pedig a diákok is nyernek, hiszen személyre szabott ismeretekkel gazdagodhatnak, a száraz

tanórák pedig élvezetes közös munkává válnak. A jelenlegi helyzetben a **Hipersuli** szakemberei a **hipersuli.hu**-n folyamatosan frissülő szakmai tartalmakkal segítik a tanárokat és szülőket a digitális oktatásra való átállásban.

3 KÖNYV

KARANTÉN IDEJÉRE

INTERAKTÍV CSALÁDMOZAIK-KRIMI

GRECSÓ KRISZTIÁN – JELMEZBÁL

Valamikor a '60-as években, egy faluban két lányt kegyetlenül meggyilkolnak, a harmadiknak pedig nyoma vész. Az eltűnt lány volt szerelme, Szoloványi János rendőrtiszt, csak évtizedek elteltével, egy különös találkozás után derít fényt az igazságra. A zavaros bűnügyi történetből bontakozik ki a családrégény, halkán jelezve a szereplők és életük közötti összefüggéseket. A történet végére az utak keresztezik egymást és összeáll a kép, az olvasó pedig elégedetten csukhatja be a könyvet, akár csak egy lezárt bűnügyi aktát.

HA KEZDJÜK ELVESZÍTENI A REMÉNYT

VIKAS SWARUP – SEMMIT ÉS MINDENT

Főhősünk, a 18 éves Ram Mohammad Thomas egy tévés kvízversenyt nyert, 12 kérdés megválaszolásával 1 milliárd rúpiát nyer. A producerek nem hiszik el, hogy az utcagyerekből lett pincér család nélkül jutott el a győzelemig, így letartóztatják. Ram, hogy ártatlanságát bizonyítsa, 12 történetet mesél el az életéből, amelyek megadták a válaszokat a kérdésekre. – Az izgalmas, szívszorító történetek végére érve garantált a lelki felemelkedés.

A LEGENDÁS PARTYK KRÓNIKÁJA

F. SCOTT FITZGERALD – A NAGY GATSBY

Jay Gatsby egy fényűző milliomos, extravagáns összejövetelei messze földön híresek, lényét pedig legendák övezik, ám ahogy Gatsby megnyílik mesélőnknek, kiderül, hogy semmi sem az, aminek látszik. Megjelenik egy lány is – Daisy, és fény derül Gatsby múltjára, és pezsgőbe mártott tragédiájára. A könyv csodásan jeleníti meg a '20-as évek csillogását és szeszélyeit, tökéletes olvasmány azokra az időkre, amikor az ember úgy érzi, inkább valahol máshol lenne.

(Molnár Blanka)

SEBŐ FERENC: „A NÉPDALOK HISTORIKUS POPDALOK”

BÁR ÉPÍTÉSNEK TANULT, MÉGIS MINDENKI AZ ELISMERT NÉPZENEKUTATÓT, NÉPDALGYŰJTŐT, ZENÉSZT ÉS DALSZERZŐT TISZTELI BENNE. NEVE EGYBEFORRT A TÁNCHÁZMOZGALOMMAL, ÉS AZ ELSŐ MEGZENÉSÍTETT JÓZSEF ATTILA-VERSEKKEL. A NEMZET MŰVÉSZEVEL, A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA LEVELEZŐ TAGJÁVAL, A KOSSUTH-DÍJAS SEBŐ FERENCCEL BESZÉLGETTÜNK.

SZÁMTALAN JÓZSEF ATTILA VERSET FELDOLGOZOTT. MI FOGTA MEG ÖNT EZEKBE A VERSEKBE?

Amikor az első József Attila-kötet a kezembe került, megdöbbenéssel láttam, hogy milyen erősen hozzám szól. Pontosnak és tömörnek láttam a kifejezőmódját, tökéletesnek a formavilágát. Sok jól ritmizálható, vagy ahogy mondani szokták „skandálható”, azaz énekelhető verset találtam köztük. A hatvanas évek magyar beat slágerei akkor váltottak át magyar szövegre (pl. az Illés, az Omega). Dalaik helyes prozodiája, ritmusa szintén nagyon tetszett nekem, de úgy gondoltam, hogy az ilyesféle dallamok igényesebb tartalmakat is elbírnának. Ezért megpróbálkoztam József Attila, Weöres Sándor verseinek éneklésével. Először az osztálytársaim körében énekeltem, de később a nagyobb közönség is jól fogadta. Az 1970-ben megalakult Sebő Együttes folyamatosan műsoron tartja ezeket a megzenésített verseket.

EKKORIBAN A HATALOM KISAJÁTÍTOTTA JÓZSEF ATTILÁT, KOMMUNISTA KÖLTŐNEK PRÓBÁLTÁK BEÁLLÍTANI. MENNYIBEN OKOZOTT EZ ÖNÖKNEK GONDOT?

Valóban nagyon egyoldalúan mutatták be nekünk az iskolában József Attilát, rengeteg ma már közkedvelt versét nem ismerhettük. A költészetének egy kis epizódját tanították csupán nekünk, az iskolában ezért nem is szerettük meg. Rám is azok a versei tették az említett nagy hatást, amelyeket nem ismertem. Amikor a televízió *Ki mit tud?* versenyére jelentkeztem ezekkel a dalokkal, azt mondták, hogy ilyen műfaj nincs. Tehát maga a műfaj lógott ki a korszak kánonjából. De elég sikeresen sikerült meghonosítani a verséneklés divatját, mert

három évvel később, 1971-ben Berek Katival készített József Attila műsorunkat *Együgyű ének* címen már felvette a televízió.

HOGYAN INDULTAK EL A HETVENES ÉVEKBEN A MA IS NÉPSZERŰ TÁNCHÁZAK?

A megzenésített versek vezettek a népzenehez, ami nem más, mint az énekeltek versek túlélője, a popzene múltja: *historikus popzene*. Annyira megtetszettek a legújabb erdélyi gyűjtések, hogy Halmos Bélával elkezdtük a népzene eredeti formájában megtanulni. (Természetesen a nyomunkban több zenekar is alakult, amelyek mind énekeltek verset, mind népzene eredeti formában vagy átdolgozásokban játszottak.) A kiszélesedő „népzenei revival” volt a táncházak kulcsa, hiszen zene nélkül nincs tánc. Ez volt egyébként a különféle klubok (beat, jazz) megalakulásának az ideje is, amelyekben – a gyülekezési tilalom elmúltával – végre összejöhetett az ifjúság, s ebben a pezsgő, új közegben a népzene-néptáncot kedvelő fiatalok 50-60 fős zártkörű rendezvényéből több száz fős szórakozási formává nőtte ki magát.

ÖN NEM CSAK ELŐADTA, DE GYŰJTÖTTE, GYŰJTI IS A NÉPDALOKAT. HOGYAN FOGADTÁK ÖNÖKET A FALVAKBAN?

Nagyon örültek nekünk. Kiderült, hogy a hagyományokat még mindenki ismeri, csak addig nem kérdezték róluk őket. Visszaigazoltuk számukra, hogy az, amit ökö tudnak, igenis értékes. Életre szóló barátságok szövődtek a népzenei anyanyelvet ismerő emberekkel, nagyon sokszor vittem őket szerte a világban fellépni, még Kanadába is eljutottunk. Be tudtunk kapcsolódni a népzenei világ-mozgalmakba.

PÉNTEKENKÉNT DÉLBE JELENTKEZIK MŰSORA A BARTÓK RÁDIÓBAN. MILYEN TÉMÁKKAL KÉSZÜL A KÖVETKEZŐ IDŐSZAKRA?

Most kezdtem el feldolgozni az 1970 óta alakult együttesek, köztük a Sebő Együttes elmúlt 50 évét. A magam portájával kezdem, korabeli felvételekkel illusztrálva mesélem el a történetet a kezdetektől fogva. Utána kerül terítékre a többi meghatározó zenekar (pl. a Kolinda), akikkel párhuzamosan (és sok esetben együtt) működve alakult ki a népzenei revival és a táncház..

(Lami Krisztofer)

3 SZOROZAT A KARATÉNBAN TÖLTÖTT NAPOKRA

HA MÁR MINDEN KÖNYVEDET ELOLVASTAD, MINDEN JÁTÉKOT VÉGIGJÁTSZOTTÁL ÉS MÁR VÉGIGNÉZTED AZ ÖSSZES ÁLLANDÓ SZOROZATODAT, HADD AJÁNLJUNK NEKED MÉG HÁRMAT, AMELYEK GARANTÁLTAN A SZÍVEDHEZ NŐNEK.

Dare me

Mennyit adnál a sikerért? A történet egy amerikai kisváros szurkolócsapatáról szól, ahová új edző érkezik, felkavarva az állóvizet. Addy és Beth legjobb barátnők, ám a figyelemért való versengés és a titkok szép lassan felemészti a kapcsolatukat. Egy lebilincselő thriller, amelyben mindenkinek vannak titkai. A sorozat jelenleg 83%-on áll Rotten Tomatoes-on.

Killing Eve

Adott két nő, akik bár a törvény két oldalán állnak, nem is lehetnének hasonlóbbak. Az angol titkosszolgálatnál dolgozó Eve Polastrit ráállítják egy orosz bérgyilkosnőre, Villanelle-re, aki vígan gyilkolászik szerte Európában, látszólag nem követve semmilyen mintát. Ahogy Eve elkezd fölgöngyölgetni a gyilkosságok sorát, nemcsak egy nemzetközi szervezésű bűnbanda képe rajzolódik ki, hanem a nő egyre jobban elkezd érdeklődni az elkövető személye iránt. De azt még nem tudja, hogy Villanelle is meg akarja ismerni Evet. A lenyűgözően izgalmas thriller bőven tartogat vicces és szívszorító pillanatokot is. Az eddig 2 évadot megélt sorozat 2019-ben Golden Globe és BAFTA díjat söpörhetett be, és ami a legjobb hír: április 12-én megérkezett a harmadik évad.

Heathers

A sorozat az ikonikus 1988-as Heathers filmet bújtatja új köntösbe, teljesen modernizálva azt. A főszereplőnk Veronica Sawyer, akinek az iskola legnépszerűbb csoportjával, a Heather-ökkel gyűlik meg a baja, akik rettegésben tartják a középiskolát. A lány egészen addig jó ember volt, míg bele nem szeretett a város új fiújába, JD-be, onnantól viszont elindul a lejtmenet. A fekete humorral operáló sorozat kissé örült, de tökéletes görbe tükröt állít a mai társalmunknak.

(Vadász Viola)

Ismerd meg a mezőgazdaság modern arcát!

NAGY DIAK AGRARTESZT

NAGY DIAK AGRARTESZT

Mezőgazdálkodj okosan!

Számodra még mindig piros traktor, puttonyos szőlőszedők és legelőről ballagó tehenek jelennek meg ha az agrárium szót hallod?

Ma már nem ez a mezőgazdaság! Az agrár terület is felzárkózott a high-tech vonalba, ami minőségi termelést, biztos életkörülményeket és környezeti fenntarthatóságot jelent! Tesztünkkel megismerheted az agrárium sokszínűségét és akár a legmodernebb trendeket is!

Tedd magad próbára és

töltsd ki a tesztet

2020. JÚNIUS 15-IG,
hogy Te is esélyese légy a

FŐDÍJNAK, egy
PROFI DRÓNNAK és egy
DRÓNKEZELŐ
TANFOLYAMNAK.

A második és harmadik
helyezetteket is jutalmazzuk
egy **50 000 FT-os**, illetve
egy **25 000 FT-os**
műszaki **VÁSÁRLÁSI**
UTALVÁNNYAL.

MEGHOSSZABBÍTVÁ!

www.agrarteszt.hu

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

30 A RENDSZER kérdés ÚJRATÖLTVE a rendszerváltoztatásról

Nagy Diák Rendszerváltoztató
Teszt

'89
'90 30 ÉVE
SZABADON

MEGHOSSZABBÍTVÁ!

**UTAZZ VELÜNK AZ IDŐBEN,
ÉLD ÁT A RENDSZERVÁLTOZTATÁS
LEGIZGALMASABB PILLANATAIT!**

Töltsd ki június 15-ig a www.rendszervaltoteszt.hu oldalon
és nyerd meg a fődíjat, vagy a második és harmadik
helyezetteknek járó szuper okostelefont!

